

Elena Lindström

PERUSTETTAVAN TILITOIMISTON SUUNNITTELU JA KANNATTAVUUS

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Joulukuu 2016

KYAMK
University of Applied Sciences

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Elena Lindström	Tradenomi	Joulukuu 2016
Opinnäytetyön nimi		
Perustettavan tilitoimiston suunnittelu ja kannattavuus		45 sivua 6 liitesivua
Toimeksiantaja		
Ohjaaja		
Lehtori Katriina Vesala		
Tiivistelmä		
<p>Tässä opinnäytetyössä selvitetään tulevan tilitoimiston perustamisprosessi ja arvioidaan laskelmien avulla sen kannattavuutta. Työssä tutkitaan, kuinka yrityksen eli tässä tapauksessa tilitoimiston perustaminen etenee toiminimen ja osakeyhtiön osalta. Huomioon otetaan valtion tuet ja niiden saamisen edellytykset. Lisäksi opinnäytetyössä kartoitetaan perustettavan yrityksen mahdollinen tuleva asiakaskunta. Tilitoimiston perustamista kuvataan erityisesti yrittäjän näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytetyö on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Teoriaosuus koostuu viidestä eri osiosta, joissa käsitellään tilitoimiston perustamista vaihe vaiheelta. Tutkimuksen alkuosassa käsitellään tilastotietoa ja arvioidaan yrittäjältä vaadittavia ominaisuuksia, jonka jälkeen tarkistellaan valtion tarjoamat palvelut ja tuet. Opinnäytetyössä tutkitaan myös toiminimen ja osakeyhtiön perustamisprosessia ja niiden verotusta sekä pohditaan yrittäjän sosiaalisen turvan järjestämistä. Menetelmäosio koostuu liiketoimintasuunnitelmaan tarvittavista laskelmista ja haastattelujen analysoinnista. Tutkimuksessa selvitetään myös kirjanpito palvelun tarjontaa venäjänkielisille asiakkaille.</p> <p>Tutkimusmateriaalina käytetään alan tuoretta kirjallisuutta ja luotettavia verkkolähteitä. Jotta opinnäytetyöhön saatiin mahdollisimman kattava materiaali, laadittiin kyselylomake, jossa haastateltavilta kysyttiin tutkimuksen kannalta merkittäviä ja oleellisia kysymyksiä. Erään tilitoimiston yrittäjää haastateltiin avoimella haastattelulla, ja mahdolliselle asiakaskunnalle tehtiin strukturoitu haastattelulomake, jossa oli annettu valmiit vaihtoehtovastaus kohdat.</p> <p>Opinnäytetyön johtopäätöksenä voidaan pitää sitä, että pienen tilitoimiston perustamiseen on ajankohtainen tarve. Laskelmien avulla arvioitiin rahantarve ja kyselyjen kautta selvitettiin asiakkaiden toivomukset tulevalle tilitoimistolle.</p>		
Asiasanat		
Tilitoimisto, yrittäjä, kannattavuus, kirjanpito		

Author (authors)	Degree	Time
Elena Lindström	Bachelor of Business Administration	December 2016
Thesis Title		
Planning and Profitability of the Accounting Firm to be Established		45 pages 6 pages of appendices
Commissioned by		
Supervisor		
Katriina Vesala , Senior Lecturer		
Abstract		
<p>The objective of his thesis was to study the process of establishing of an accounting firm and evaluate its profitability with the help of calculations. It was examined how the establishment of the firm, in this case the accounting firm, proceeded in relation to proprietorship and limited liability company. The state support was taken into account and the conditions for utilising it were discussed. In addition, in the thesis the potential future customer base of the established firm was identified. The establishment of the accounting firm was described, in particular, from the perspective of the entrepreneur.</p> <p>The thesis was a qualitative study. The theoretical part consisted of five different sections, which dealt with the establishment of the accounting firm step by step. The first part of the study dealt with statistical data and assessed the required characteristics of the entrepreneur, then checked the service and support offered by the state. This thesis also examined the process of establishing a proprietorship and a limited liability company in terms of the taxation. Also reflected on the arranging of the entrepreneur's social security. The method section consisted of business plan with the necessary calculations and the analysis of the interviews. The research also clarified the accounting service supply to the Russian-speaking clients.</p> <p>The study material consisted of recent literature of the branch and reliable online sources. In order to provide the thesis with the most comprehensive material, a questionnaire was drawn up in which the interviewees were asked important and relevant questions in terms of the research. One accounting firm's entrepreneur had been interviewed in an open interview, and the structured interview form was made for the potential customer base, with the alternative answer sections.</p> <p>The conclusion of this thesis was that the establishment of a small accounting firm is current needed. The requirement for the investment was assessed with the help of calculations and customers' expectations for the future accounting company were cleared up through the surveys.</p>		
Keywords		
accounting company, entrepreneurship, profitability, accountacy		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Työn tavoitteet, tarkoitus ja rajaukset	8
1.2	Työn rakenne ja toteutus	8
2	YRITTÄJYYS.....	9
2.1	Tilastot	10
2.2	Ennen yritystoiminnan aloittamista	11
2.3	Liiketoimintasuunnitelma.....	12
3	TUET JA AVUSTUKSET	13
3.1	ELY-keskus ja TE-palvelut.....	13
3.2	Starttirahaedut	14
3.2.1	Starttirahan myöntämisen edellytykset	15
3.2.2	Starttirahan saamisen esteet	16
3.3	Finnvera	16
3.4	Muut toimielimet.....	17
4	YRITYKSEN PERUSTAMINEN JA VEROTUS	17
4.1	Toiminnan aloittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana	19
4.2	Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verotus.....	19
4.3	Osakeyhtiön perustaminen	21
4.4	Osakeyhtiön verotus	22
5	YRITTÄJÄN SOSIAALITURVAN JÄRJESTÄMINEN	24
5.1	YEL-vakuutus.....	24
5.2	Yrittäjän työttömyysturva.....	25
5.3	Yrittäjän muut vakuutukset.....	26
6	LIIKETOIMINTASUUNNITELMAAN LASKELMAT.....	26
6.1	Rahoituslaskelma.....	27
6.2	Kannattavuuslaskelma.....	27
7	HAASTATTELU- JA KYSELYTUTKIMUS	29
7.1	Kirjanpitäjän haastattelu.....	29
7.2	Mahdollisten asiakkaiden kyselyt.....	31

7.3	Kouvola Innovationin edustajien haastattelut	32
7.4	Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijan haastattelu	33
7.5	Haastattelujen yhteenveto	34
8	LIIKETOIMINTASUUNNITELMAAN LIITTYVÄT LASKELMAT	34
8.1	Tulevan tilitoimiston rahoituslaskelma	35
8.2	Tulevan tilitoimiston kannattavuuslaskelma	37
9	SWOT-analyysi.....	39
10	TUTKIMUKSEN RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI.....	41
11	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	41
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	
	Liite 1. Tilitoimistoyrittäjän haastattelun runko	
	Liite 2. Saatekirje ja kysely	
	Liite 3. Kinnon edustajan haastattelun runko	
	Liite 4. TE-toimiston edustajan haastattelun runko	

SANASTO

AYT	Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassassa
ELY-keskus	elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ETA-alue	Euroopan talousalue
HTM	kauppakammarin hyväksymä tilintarkastaja
KHT	keskuskauppakammarin hyväksymä tilintarkastaja
Kinno	Kouvola innovation
pk-yritys	pieni ja keskisuuri yritys
SYT	Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa
TE-keskus	työvoima- ja elinkeinokeskus
YTJ	yritys- ja yhteisötietojärjestelmä

1 JOHDANTO

Yrityksen perustamisen lähtökohtana on tahto ja halu toimia yrittäjänä. Yrittäjäksi ryhtyminen on tietoinen valinta, jota on huolella kypsyteltävä ja harkittava. Ennen yrityksen perustamista on tarpeellista punnita eri vaihtoehtoja ja miettiä oma soveltuvuutta itsenäiseen toimintaan. (Yrityksen perustamisopas 2016, 12.)

Mielestäni nykyisin on paljon erilaisia näkökulmia yrittäjyyteen. Toiset ovat sitä mieltä, että yrittäjyys on kannattavaa ja sen avulla voi toteuttaa unelmauran. Vastaavasti toiset ovat varmoja siitä, että yrittäjyys Suomessa on vaikea ja vaatii muutoksia. Positiivisena puolena on se, että yrittäjyys tarjoaa mahdollisuuden toimia itsenäisesti. Negatiivisina puolina ovat taloudellinen riski ja vastuu. Mikäli toiminta ei ole kannattavaa, on vaikea saada tukia valtiolta.

Nykyinen taloustilanne työntää ihmisiä ryhtymään yrittäjiksi. Mahdollisuus perustaa oma yritys on iso askel, mutta se vaatii syvää pohdiskelua ja arviointia. On tärkeää ymmärtää kokonaisuudessa, mitä on yrittäjyys, mistä se kannattaa aloittaa, missä järjestyksessä täytyy toimia ja mikä vastuu yrittäjällä on.

Aloittavalla yrittäjällä on usein mielessään pelko epäonnistumisesta, joka usein liittyy taloudellisiin riskeihin. Lisäksi usein yrittäjällä ei ole riittävästi tietoa siitä, mistä apua olisi tarjolla, kuten minun tapauksessani. Juuri siitä syystä on hyvä arvioida ajoissa omaa osaamista ja mahdollisuuksia taloushallinnon alalla.

Yritystä suunnittelussa ja perustaessa kannattaa mahdollisimman tarkasti laskea, mitä yrityksen kannattavuus tarkoittaa luvuissa: minkälaisia rahasummia yritykseen sitoutuu ja mitä se tuottaa. Lukujen kautta on mahdollista analysoida, mihin yrityksen kannattavuus käytännössä perustuu ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat. (Korpela 2013.)

Kirjanpitoala nykyään on varsin suosittua liiketoimintaa. Taloushallinnon tehtävien ulkoistaminen on trendikästä. Monet yritykset mieluummin maksavat kirjanpitopalveluista ulkopuoliselle yritykselle kuin palkkaavat oman kirjanpitäjän.

1.1 Työn tavoitteet, tarkoitus ja rajaukset

Opinnäytetyö on case- eli tapaustutkimus, jonka tavoitteena on selvittää pienen tilitoimiston perustamisvaiheet ja arvioida toiminnan kannattavuus. Huomioon otetaan mahdolliset valtion tuet ja niiden yleiset ehdot. Tulevan tilitoimiston kohderyhmänä on erityisesti venäjää puhuvat asiakkaat. Haastatteleamalla mahdollisia asiakkaita, ammatissaan toimiva kirjanpitäjää ja muita asiantuntijoita ja yritysneuvoja yritetään laatia tarvittavia laskelmia. Tavoitteena on vastata pääkysymykseen: **Onko mahdollista menestyä kirjanpitoyrittäjänä nykyisin?** Myös apukysymykset auttavat tutkimuksen etenemistä ja antavat vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä on otettava huomioon yritystä perustettaessa?
- Mitä tukia on saatavilla? Millä ehdoilla tukea voi hakea?
- Minkälainen on toiminimen ja osakeyhtiön perustamisprosessi?
- Mitä laskelmia liiketoimintasuunnitelmassa on laadittava?

Opinnäytetyö on pyritty kirjoittamaan tulevan yrittäjän näkökulmasta niin, että tilitoimiston perustaminen olisi helppoa ja nopea lähitulevaisuudessa. Tutkimuksessa yritetään selvittää kokonaisuudessa tilitoimiston perustamisprosessin toiminimen ja osakeyhtiön muodossa sekä arvioida yrityksen menestymistä kannattavuus- ja rahoituslaskelmien avulla.

Opinnäytetyössä käytetään tuoreita verkkolähteitä ja tutkitaan alaan liittyvä kirjallisuutta. Myös haastattelut syventävät tutkimusta ja antavat lisää tietoa siitä, mihin kannattaa kiinnittää huomiota tilitoimiston perustaessa.

1.2 Työn rakenne ja toteutus

Tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen tarkoitus on avata tulevalle yrittäjälle yrityksen perustamisprosessin vaiheita ja vaatimuksia, toiminimen ja osakeyhtiön kohdalta. Yrityksen perustamismahdollisuudet, kuten erilaiset tuet ja avustukset, ovat nykypäivän tärkeä osa yrittäjyyttä, jota tarkemmin tutkitaan luvussa 3. Yrityksen perustamisen vaiheisiin ja sosiaaliturvan järjestämiseen perehdytään luvuissa 4 ja 5. Viimeinen teoreettinen luku 6 avaa, miten liiketoimintasuunnitelman liittyvät laskelmat laaditaan ja mitä niissä on otettava huomi-

mioon. Tutkimuksen viimeisissä luvuissa tutkitaan tilitoimiston menestymisen mahdollisuuksia laskelmien ja haastattelujen avulla. Myös SWOT-analyysi syventää tutkimusta ja tuo esille ulkopuoliset tekijät.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytetään laadullista tutkimusta, jossa teema- ja lomakehaastattelut sekä sekundäärinen aineistonkeruumenetelmä ovat perustana. Aineistoa kerätään valmiista dokumenteista ja haastatteluista.

Haastattelu soveltuu monenlaisiin tarkoituksiin, ja sen avulla voi saada syvälistä tietoa. Sitä voi toteuttaa monin eri muodoin. Esimerkiksi haastattelu voi olla valmiisiin vastausvaihtoehtoihin perustuva tai hyvin vapaa tai jotain näiden ääripäiden väliltä. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 11.) Kvalitatiivinen tutkimus soveltuu menetelmäksi silloin, kun yritetään selvittää käyttäytymisen merkitys ja sen konteksti. Se tuo esille tutkittavien havainnot tilanteesta. Mitä lähemmäksi yksilöä ja vuorovaikutusta tullaan, sitä suurempi syy on käyttää kvalitatiivisia menetelmiä. (Mts. 27.)

Laadullinen tutkimus sopii parhaiten tähän opinnäytetyöhön, koska tutkimuksesta halutaan saada mahdollisin syvällinen näkemys tutkimusongelmaan. Myös laadullisessa tutkimuksessa on mahdollista toimia ja edetä oman tilanteen mukaan. (Kananen 2015, 70–71.)

Aineistosta pyrittiin luomaan looginen kokonaisuus, joka vastaa tutkimuskysymyksiin. Kuitenkin tulkinta samasta aineistosta voi vaihdella erilaisten ihmisten näkökulmasta. (Kananen 2015, 130–131.)

2 YRITTÄJYYS

Yrittäjyys on ihmiselle luonnollista, ja jokainen on omalla tavallaan yrittäjä. Oman yrityksen perustaminen vaatii halua toimia omaehtoisena liikemiehenä. Yhteiskunta myös tukee yrittäjyyttä. Suomessa on käynnistetty useita yrittäjyyden kehittämishankkeita, joiden avulla yritetään parantaa yritysten toimintaedellytyksiä ja luoda uusia työpaikkoja. Hankkeiden tavoitteena on luoda yrittäjämyönteistä ja kasvattaa uutta yrittävää sukupolvea. (Peltola 2015, 8.)

Asenne yrittäjyyttä kohtaan on muuttanut viime vuosina myönteisemmäksi. Nykypäivänä yritykset ovat merkittävä osa koko yhteiskuntaa. Ne eivät ainoastaan tarjoa ihmisille ansiotuloja, vaan antavat mahdollisuuden sosiaaliseen

kanssakäymiseen ja omaan kehittymiseen. (Alikoski, Hakonen & Viitasalo 2016, 10.)

Yritysten ja yrittäjien tiedon haun avuksi monet tahot ovat perustaneet omia verkkopalvelujaan. Esimerkiksi Yritys-Suomi-verkkopalvelun sivut (www.yrityssuomi.fi) kertovat, millaisia apua yrityksen perustamisessa voi saada julkiselta sektorilta. Perustamisasiakirjat löytyvät Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilta (www.prh.fi). Suomen Yrittäjien (www.yrittajat.fi) tehtävänä on luoda myönteistä asennetta yrittäjyydelle ja parantaa yrittäjien kannattavan toiminnan edellytyksiä. Suomen Yrittäjänaiset (www.yrittajanaiset.fi) ja Naisyrittäjyyskeskus (www.naisyrittajyyskeskus.fi) ovat tukena naisyrittäjille toiminnan alkuvaiheessa sekä kannustavat naisia yrittäjyyteen. (Peltola 2015, 8–9.)

Googlessa valmiina on venäjänkielinen haku "yrittäminen Suomessa", mikä osoittaa, että venäläisillä on kiinnostusta perustaa yrityksiä Suomeen. Haku antaa tulokseksi useita venäjänkielisiä internetsivustoja, joissa käsitellään yrittäjyyttä Suomessa. Esimerkiksi www.vse.fi-sivuilta löytyy paljon tietoa yrityksen perustamisesta ja vaatimuksista. www.finland.fi-sivulta myös löytyy tietoa, mistä voi saada rahoitusta, mihin ongelmiin voi törmätä ja muita ehdotuksia aloittavalle yrittäjälle.

2.1 Tilastot

Kaupparekisterin tilastojen mukaan Suomessa yritysten määrä kasvoi alkuvuonna 2016. Vuoden 2015 lopussa yritysten määrä oli 616 709 ja kesäkuun lopussa 2016 jo 624 784. Suuremmat yritysmuodot ovat osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016.)

Tilastokeskuksen julkaisemissa väestörakenteen raporteissa näkyvät Suomen kansalaisuuden saaneet ulkomaalaiset, venäläisiä on eniten. Vuonna 2015 kansalaisuuden sai 1 728 henkilöä Venäjältä. Suomen väestörakenteesta kielen mukaan myös näkyy, että venäjän kieli on kolmanneksi yleisin kieli suomen ja ruotsin jälkeen. (Tilastokeskus 2016.)

ELY-keskuksen mukaan talouskasvu on alkanut, ja sen oletetaan jatkuvan maltillisena mutta vakaana. Pk-yritysten odotukset suhdannekehityksestä ovat

aiempaa positiivisempi. Pk-yrityksistä 43 prosenttia arvioi suhdanteiden paranevan seuraavien 12 kuukauden aikana. Muutokseen on vaikuttanut kotimarkkinoiden hyvä kehitys. (ELY-keskus 2016.)

Myönteistä virettä pk-yrityksissä näkyy myös Kymenlaakson alueella. Neljännes koko Suomen yrittäjistä pyrkii kasvuun. Kymenlaaksossa suhde on keskimääräistä parempi: kasvuhakuisia pk-yrityksistä on kolmannes. Saman verran on yrityksiä, jotka pyrkivät säilyttämään asemansa. (Yrittäjät Kymenlaakso 2016.)

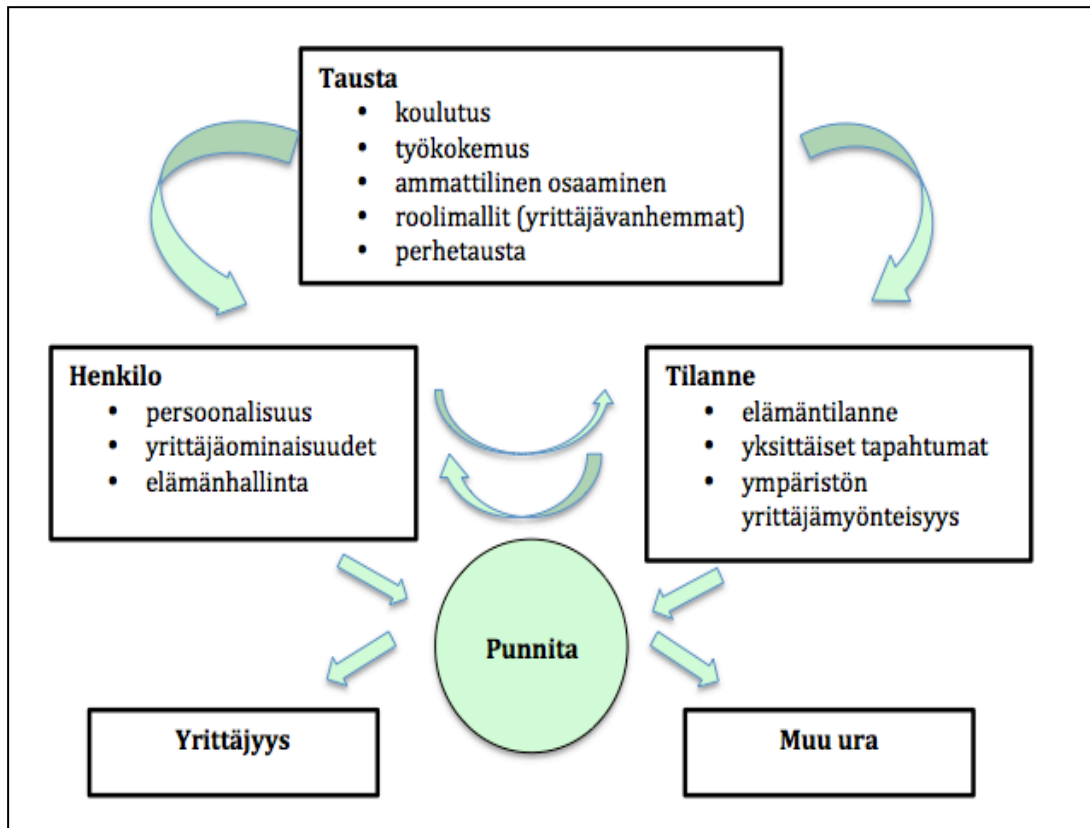
2.2 Ennen yritystoiminnan aloittamista

Yrityksen perustamisen lähtökohtana on tahto toimia itsenäisesti. Ennen perustamista on syytä arvioida omat vahvuutensa ja ymmärtää kokonaisuudessa yrittäjyyden toimintatapoja. Riittävä ammattitaito, hyvä koulutus ja halu toimia yrittäjänä ovat terveet edellytykset yrittäjyyteen.

Yrittäjän omat henkilökohtaiset ominaisuudet ovat tärkeät voimavarat yrittäjyydessä. Siksi niitä pitäisi arvioida kriittisesti ennen yrittäjäksi ryhtymistä. Menestyvällä yrittäjällä pitäisi olla ainakin hyvä itsetuntemus, riskinottosietokyky ja halu oppia uutta. Yrittäjän kyky ottaa uusia ideoita vastaan on myös tärkeä kriteeri. Yrittäjyys tarjoaa yrittäjälle itsenäisyyden, vapauden, itsensä toteuttamisen ja mahdollisuuden vaurastumiseen. (Yrityksen perustajan opas 2011, 7.)

Yrittäjäksi ryhtyvä yrittäjällä on yleensä osaamista tai ammattitaitoa, johon hyvä yritysidea voi yhdistää. Yrityksen perustamista suunnittelevan yrittäjän täytyy tuntea se toimiala, jolla hän aikoo toimia. Lisäksi täytyy ymmärtää taloushallinnon perusteita, hinnoitteluperiaate ja markkinointia. Luovan perustan onnistuneelle yritystoiminnalle antavat kuitenkin henkilökohtaiset ominaisuudet, ja niitä on pohdittava hyvin. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 6.)

Kuvassa 1 on esitetty yrittäjäksi ryhtymisen prosessia. Tärkein osa tätä prosessia on koko elämäntilanteen punnitseminen. Väärin tehty päätös heijastuu tulevaisuuteen ja vaikuttaa rahatilanteeseen.

Kuva 1. Yrittäjäksi ryhtyminen (Peltola 2015, 22)

Oma tausta yrittäjyyteen, henkilötekijät ja elämäntilanne jokaisella ovat erilaisia. Yrittäjäksi ryhtyminen vaatii pohdiskelua ja kriittistä arviointia. Yrittäjäksi ryhtymisen päätös vaatii sitoutumista ja voimakasta halua menestyä. Päätöstä tehtäessä on tavoitteena punnita ja analysoida tarkasti omat edellytykset. Mikäli on epävarma omista kyvyistään ja haluistaan, yrittäjäksi ei ole suositeltava ryhtyä. (Peltola 2015, 21–23.)

2.3 Liiketoimintasuunnitelma

Liiketoimintasuunnitelma on toimiva ja paljon käytetty työkalu rahoituksen hakemisessa. Hyvin tehdystä suunnitelmasta selviää sekä mahdollisuuksia että uhkia tulevalle yritystoiminnalle. Se esittää tekijänsä näkemyksen siitä, miten menestytään kilpailijoita paremmin. Liiketoimintasuunnitelma ei ole yhdentekevä nippu papereita, vaan se on huolellisesti tehty dokumentti, joka koostuu tavoitteen asetteluista analyysi- sekä suunnitelmaosista. (Hesso 2015, 10–11.)

Hesso (2015, 12) toteaa, että liiketoimintasuunnitelma tarkoittaa yritystoiminnan suunnitelmaa. Siinä tutkitaan kaikki toimet, joita on tehtävä yrityksen menestymisen varmistamiseksi ja seurauksena unelman saavuttamiseksi. Suunnitelmassa käydään läpi tuotteen tai palvelun ominaisuudet, kilpailutilanne, koulutus, asiakasryhmät ja se, miten yritys aikoo markkinoida. Suunnitelmasa arvioidaan myös laskelmien avulla kannattavuus ja investointitarve. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 13.)

Liiketoimintasuunnitelma on ensisijaisesti tarkoitettu yrittäjälle itselleen. Myös se on neuvottelutyökalu, jonka avulla keskustellaan mahdollisten liikekumppaneiden, rahoittajien ja vuokranantajan kanssa. Sitä tarvitaan myös, kun haetaan starttirahaa TE-toimistosta, yritystukia ELY-keskuksesta tai lainataan rahoituslaitokselta. Suunnitelman avulla yrittäjä todistaa, että yritys menestyy vaikka tilinpäätöstiedot vielä puuttuvat. Hyvin laadittu liiketoimintasuunnitelma antaa käsityksen yritystoiminnan kannattavuudesta ja tulevaisuuden näkymistä. Se tuo esille myös riskitekijät, jotka voivat vaikuttaa yrityksen menestymiseen. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 13.)

3 TUET JA AVUSTUKSET

Yrittäjäksi aikova ihminen on usein todellisessa tietoviidakossa. Tietoa on saatavilla paljon, ja sitä voi hankkia nykypäivänä helposti jopa sähköisessä muodossa. Kuitenkin on aina suositeltavaa käydä läpi asioita itsenäisesti ja asiantuntijan kanssa, jotta voitaisiin selvittää yrittäjyyden mahdollisuudet ja uhat.

Yritystoiminnan aloittaminen on usein haastava prosessi. Kokematon yrittäjä tarvitsee usein apua yrityksen perustamisessa, verkostoitumisessa sekä liikeidean hiomisessa ja kannattavuuden arvioinnissa. Tässä tilanteessa apua voi saada erilaisilta yrittämistä tukevilta toimielimiltä, joita esitellään tässä luvussa.

3.1 ELY-keskus ja TE-palvelut

Valtio edistää yritysten edellytyksiä koulutuksen ja neuvonnan kautta. Yritystä perustettaessa on tärkeitä selvittää tulevalle yrittäjälle tukien ja avustusten saantimahdollisuuksia. ELY-keskuksen tehtävänä on auttaa, neuvoa ja ohjata

yrittäjiä koulutukseen ja yritysrahoitukseen. (Yrityksen perustajan opas 2011, 26.)

Alkavalla yrittäjällä on mahdollisuus saada erilaisia tukia ja avustuksia. Niitä ei yleensä tarvitse maksaa takaisin. Toiminnassa oleville pieniyrittäjille tai aloittaville yrittäjille ELY-keskuksen kautta voi saada tukia perustamis- ja laajentamisvaiheen kuluihin. Myös yksin aloittava yrittäjä voi saada avustusta ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen tai investointeihin. Tukimuodot vaihtelevat ajoittain, joten haettavissa tukea, kannattaa tutustua ELY-keskuksen palveluihin. (Alikoski ym. 2016, 125.)

Työ- ja elinkeinopalvelut on osa valtakunnallista Yritys-Suomi-verkostoa, joka on lähes jokaisella Suomen paikkakunnalla. Sen tarjoamiin palveluihin kuuluvat työnvälitys, yrittäjäkoulutus, aloittavan yrittäjän neuvonta sekä taloudellinen tuki yritystoiminnan käynnistämiseen. Yrittäjän neuvonta tarjoaa tietoa yrityksen perustamisesta ja yrittäjyyden mahdollisuuksista. Palvelun avulla liiketoimintasuunnitelma on mahdollista rakentaa alusta tai muokata tarpeen mukaan. Koulutus mahdollistaa osallistua maksuttomiin yrittäjätapahtumiin. Yrittäjävalmennuksessa aloittava yrittäjä saa yleiskuvan yrittäjyydestä ja tietoa yrittäjyyden edellytyksistä. (TE-keskus 2016b.)

Myös työvoimatoimisto myöntää starttirahaedun, jota tarjotaan aloittavalle yrittäjälle. Sen tavoitteena on auttaa uutta yrittäjää perustamisvaiheessa. Starttirahalla varmistetaan riittävä toimeentulo yrityksen alkuvaiheessa. (TE-keskus 2016a.)

3.2 Starttirahaedut

Starttiraha on hankinnanvarainen tuki, jota myönnetään yrittäjäksi ryhtyvälle yritystoiminnan käynnistysvaiheessa tietyin edellytyksin. Sen voi saada yrittäjä, jolla ei ole muita tuloja kuin alkavan yritystoiminnan tulot. Päätoiminen yrittäjä voi saada valtiolta starttirahaa enintään 18 kuukauden ajan, ja sitä haetaan työvoimatoimistosta. (Alikoski ym. 2016, 125.)

Starttirahan tarkoituksena on edistää uuden yrityksen syntymistä ja auttaa uutta yrittäjää alkuvaiheessa. Se voidaan myöntää työ- ja elinkeinotoimiston hen-

kilöasiakkaille, jotka ovat siirtymässä kokoaikaisiksi yrittäjäksi palkkatyöstä, opiskelusta tai kotityöstä. (Yrityksen perustajan opas 2011, 26.)

Vuonna 2016 starttirahan suuruus on 32,68 euroa/päivä. Kuukaudessa se on noin 705 euroa. Starttiraha maksetaan enintään viideltä työpäivältä viikossa. Perusosan lisäksi voidaan harkinnan mukaan maksaa lisäosaa, joka on enintään 60 prosenttia starttirahan perustuen määrästä. Starttirahapäätökset tehdään jaksoittain, jossa ensimmäisen jakson pituus on kuusi kuukautta. Toinen jakso on korkeintaan kuusi kuukautta, ja kolmannelle jaksolle tukea voi saada erityisistä syistä tapauskohtaisesti. Jatkohakemus on toimitettava TE-toimistoon viimeistään noin kuukausi ennen starttirahakauden päättymisestä. (Yrityksen perustamisopas 2016, 201–203.)

3.2.1 Starttirahan myöntämisen edellytykset

Starttirahan saamisella on tiettyjä ehtoja ja edellytyksiä, joiden osaltaan pitää täyttyä. Näin tärkeänä edellytyksenä on aloittavan yrittäjän valmius aloittaa suunniteltua yritystoimintaa starttirahan saamisen jälkeen. Tämän lisäksi toiminnan täytyy olla päätoimista ja kannattavaa. Yritystoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tukipäätös on saatu. Kuitenkin toiminta täytyy aloittaa kolmen kuukauden sisällä starttirahan myöntämisestä. (Starttiraha 2013.)

Starttirahahakemuksen lisäksi yrittäjän tulee liittää:

- verovelkatodistus, joka ei saa olla 3 kk:tta vanhempi
- liiketoimintasuunnitelma
- kannattavuuslaskelma
- lainalupaus pankista, mikäli toiminta käynnistyy ulkopuolisella rahoituksella

Verovelkatodistus on tärkeä liite, jolla selvitetään, onko hakijalla maksamattomia veroja, jotka estävät tuen saamista. Kun toimitetaan kaikki tarvittavat lomakkeet kerralla, helpotetaan ja nopeutetaan tuen saamista. (TE-palvelut 2016.)

3.2.2 Starttirahan saamisen esteet

Starttirahaa ei ole mahdollista saada, mikäli yritystoiminnan arvioidaan turvaavan asiakkaan kohtuullisen toimeentulon toiminnan käynnistämisen- ja vakiinnuttamisvaiheessa. Tukea ei anneta, jos se vääristää arvioiden mukaan vähäistä enemmän samoja tuotteita tarjoavien välistä kilpailua. Esteenä voi olla myös se, että hakija on jo aloittanut yritystoiminnan, ennen kuin päätös on myönnetty. Starttirahaa ei voi myöskään saada, jos tukea hakeva henkilöasiakas siirtyy työsuhteesta tekemään sama työtä yrittäjänä ja on ilmeistä, että hänen toimeksiantaja olisi entinen työnantaja. Starttirahaa hakeva asiakas ei saa tukea, jos hän on laiminlyönyt velvollisuuksiaan maksamaan veroja tai muita lakisääteisiä maksuja tai hänellä on olennaisia maksuhäiriöitä. (Yrityksen perustamisopas 2016, 202.)

Starttirahaa ei myönnetä, jos hakija saa samalta ajalta palkkaa, jonka katsotaan turvaavan kohtuullisen toimeentuloon. Huomioon myös otetaan julkisia tukea omiin palkkakustannuksiinsa ja työttömyysturvalain mukaisia työttömyysetuja. Starttiraha ei voi myöskään saada sivutoimisesta yritystoiminnasta. (Yrityksen perustamisopas 2016, 202.)

3.3 Finnvera

Finnvera on valtion erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos, joka tarjoaa lainoja ja takauksia yritystoiminnan aloittamiseen. Finnvera voi olla ainoa yrityksen rahoittaja, mikäli rahoitus on korkeintaan 50 000 euroa. Rahoituksen vähimmäismäärä on 5 000 euroa. Finnvera voi rahoittaa kaikkia toimialoja lukuun ottamatta rakennusliiketoiminnan perustajaurakointia sekä maatalous- ja metsäalkutuotantoa. (Yrityksen perustamisopas 2016, 195.)

Kun myyntituloja ei vielä ole, alkava yritys kattaa investointi- ja toimintakuluja omalla pääomalla. Finnveran **yrittäjälainalla** omaa pääomaa voi täydentää, jos rahaa osakepääomaksi ei ole riittävä. Yrittäjälaina on yrittäjän henkilökohtainen laina. Sitä voidaan myöntää osakeyhtiön osakkaalle, jonka osuus äänivallasta ja osakepääomasta on vähintään 20 prosenttia yrittäjälainalla rahoitetun sijoituksen tai osakekaupan jälkeen. Yrittäjälainaa voidaan myöntää usealle osakkaalle tai perustajalle, jotka työskentelevät samassa yhtiössä. (Yrityksen perustamisopas 2016, 196.)

Yrittäjälaina voi olla 10 000–100 000 € luotonsaajaa kohden, ja sen myöntäminen edellyttää vähintään 20 prosentin omavastuuosuutta. Laina-aika on enintään 10 vuotta, josta maksimi 3 vuotta voi olla lyhennysvapaita. Korkeus on 6 kuukauden euriborkorko ja marginaalikorko 3,25 %. (Finnvera 2016.)

3.4 Muut toimeilimet

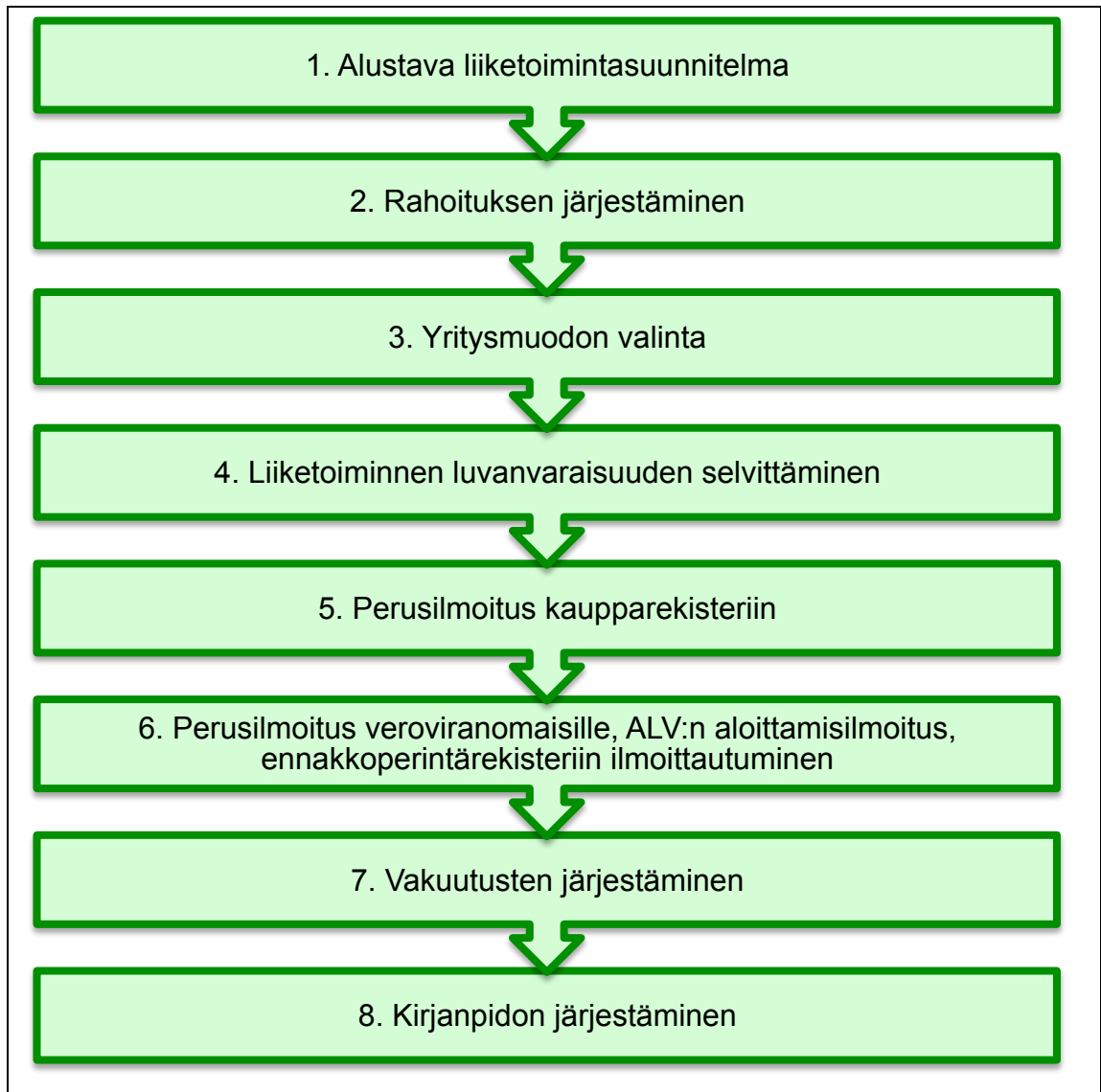
Kymenlaaksosta löytyy myös muita toimeilimiä, joista uusi yrittäjä voi helposti saada apua. Esimerkiksi Kouvola Innovation Oy eli Kinno on Kouvolan kaupungin omistama elinkeinoyhtiö, ja sen tehtävänä on parantaa yritystoiminnan edellytyksiä ja tukea yritysten syntymistä, sijoittumista ja kehittymistä Kymenlaakson seudulla. Aloittavalle yrittäjälle on apuna oma yritysneuvoja, joka neuvoo yrityksen suunnittelusta ja pysty arvioimaan yrityksen kannattavuutta maksuttomasti. (Kouvola Innovation 2016.)

Suomen Yrittäjät on pienten ja keskisuurten yritysten etu- ja palvelujärjestö. Sen tehtävänä on parantaa yrittäjien asemaa ja yrittämisen edellytyksiä ja tarjota jäsenilleen monia etuja. Vuonna 2016 yrittäjän jäsenmaksu on 152 euroa. (Yrittäjät 2016.)

Cursor Oy on Kotkan-Haminan elinkeinoyhtiö, joka vastaa yritysneuvonnasta, seuduille sijoituksista, kehittämishankkeista ja markkinoinnista. Sen tärkeänä tehtävänä on aloittavan yrittäjän neuvominen ja uusien yritysten synnyttäminen. (Cursor 2016.)

4 YRITYKSEN PERUSTAMINEN JA VEROTUS

Tässä luvussa käsitellään, miten käytännössä uuden yrityksen perustamisvaiheet etenevät. Kiinnitän huomioita erityisesti toiminimen ja osakeyhtiön perustamiseen. Kuvassa 2 esitetään yksinkertaisesti, miten yrityksen perustaminen etenee. Sen jälkeen tutkitaan, miten elinkeinonharjoittajan ja osakeyhtiön verotetaan.

Kuva 2. Yrittäjäksi ryhtymisen prosessi (Siikavuo 2016, 14)

Yrityksen perustaminen Suomessa nykyään on helppoa. Yritystoimintaa aloittaessa on tärkeää valita juuri tarpeisiin sopiva yritysmuoto, koska valinnalla on kauaskantoiset vaikutukset. Päättäessä yritysten muotoa kannattaa ottaa mukaan seuraavat tekijät:

- yritystoiminnan osallisten määrä
- oman ja vieraan pääoman tarve ja määrä
- yrityksen ja sen omistajien verotus
- vastuu yrityksen velvoitteista ja veloista
- toiminnan laajuus, tarkoitus ja joustavuus
- voitonjako

Yleispätevää mallia yrityksen perustamiseen ei ole olemassa. Valinta on tehtävä tarpeiden mukaisesti. Jokaisessa tapauksessa on erikseen huolellisesti

harkittava, mikä on sopivin yritysmuoto. (Ilmoniemi, Järvensivu, Kyläkallio, Parantainen & Siikavuo 2009, 65.)

4.1 Toiminnan aloittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana

Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi on luonnollinen henkilö, joka harjoittaa yritystoimintaa ammatin- tai elinkeinonharjoittajana. Sen toiminimessä ei saa olla muun henkilön nimeä kuin haltijan. Elinkeinonharjoittajalla ei ole erityisiä hallintoelimiä, vaan itse yrittäjä tekee toiminnan liittyvät päätökset, edustaa ja kantaa vastuun yrityksen velvoitteista. (Ilmoniemi ym. 2009, 66.)

Yksinkertaisin tapa ryhtyä yrittäjäksi on perustaa toiminimi. Sen perustaminen ei vaadi kirjallisia sopimuksia. Kuitenkin ennen perustamista kannattaa laatia liiketoimintasuunnitelma. Elinkeinonharjoittajia voi jakaa kahteen ryhmään: ammatinharjoittajat ja liikkeenharjoittajat. Ensimmäinen viimeksi mainituista toimii usein yksin. Vastaavasti liikkeenharjoittajalla on kiinteä toimipaikka ja usein on palkattu työntekijä. (Peltola 2015, 69.)

Toiminimi sopii tilanteisiin, jossa omistaja itse päättää yritystä koskevista asioista ja toiminta perustuu yrittäjän oman ammattitaitoon. Silloin suurta pääomaa ei tarvitse sitoa yrityksen toimintaan. (Alikoski ym. 2016, 51.)

Elinkeinonharjoittaja työskentelee yleensä itsenäisesti, mutta samalla kantaa vastuun yrityksen toiminnasta koko omaisuudellaan. Päätöksenteko on joustava ja nopea. Palkkaa yrittäjä ei voi maksaa itselleen, mutta voi ottaa varoja käyttöönsä yksityisottoina. Kirjanpidosta on huolehdittava lakien ja säädösten mukaan. Tämäntyyppisessä yritystoiminnassa on tärkeä yrittäjän oma työpanos ja sitoutuminen yritykseen. Sitä voi harrastaa vain se henkilö, jolla on asuinpaikka ETA-alueella. (Peltola 2015, 69.)

4.2 Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verotus

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan tulo verotetaan yrittäjän henkilökohtaisena tulona ja jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi. Yrityksen tuloksesta pääomatulo on edellisen vuoden nettovarallisuudelle laskettu 20 prosentin vuotuinen tuotto. Nettovarallisuudella tässä tapauksessa tarkoitetaan varoista vähennettyjä vel-

koja ja niiden erotusta, johon lisätään 30 % yrityksen tilikauden päättymistä edeltäneen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista. Yrittäjällä on kuitenkin oikeus vaatia pääomatulo-osuudeksi 10 prosentin tuottoa. Muu osa on yrittäjän ansiotuloa, joka lasketaan yhteen muiden ansiotulojen kanssa. Pääomatulo-osuus vuotuisena tulona laskemassa otetaan huomioon se, että yli 12 kuukautta pidempi tilikausi suurentaa pääomatulo-osuutta ja 12 kuukautta lyhyempi tilikausi vastaavasti pienentää sitä. Ensimmäisenä vuonna vuotuinen tuotto lasketaan saman verovuoden nettovarallisuuden perusteella. Myös yrittäjä voi vaatia, että yritystulo verotetaan kokonaan ansiotulona. Mikäli näin halutaan, vaatimus on tehtävä ennen verotuksen päättymistä. (Yrityksen perustamisopas 2016, 157.)

Pääomatulojen tuloveroprosentti on 30, kun koko pääomatulojen määrä on enintään 30 000 euroa ja 34 prosenttia menee sen ylittävältä osalta. Ansiotulojen verokanta on progressiivinen ja pienillä tuloilla pääomatuloveroprosenttia alhaisempi. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 48.)

Lisäksi yrittäjän on suoritettava sairaanhoitomaksu 1,30 prosenttia ennakonkannossa työtulon perusteella, 0,82 prosentin päivärahamaksu ja yrittäjän 0,13 prosentin suuruinen korotettu päivärahamaksu. Lopullisessa verotuksessa päivärahamaksu on vähennyskelpoinen. (Yrityksen perustamisopas 2016, 158.)

Mikäli puoliset harjoittavat yritystoimintaa yhdessä, tulo jaetaan heidän kesken työpanoksensa mukaisessa suhteessa. Ellei muuta selvitystä esitetä, työpanokset katsotaan yhtä suureksi. Myös pääomatulo-osuus voidaan jakaa puolisojen kesken, ja jako tapahtuu silloin puolisojen elinkeinotoiminnan kuuluvien nettovarallisuuksien suhteessa. Tässäkin tapauksessa osuudet katsotaan yhtä suureksi, ellei muuta ilmoiteta. (Yrityksen perustajan opas 2011, 30–31.)

Jos yrityksen toiminta on tappiollinen, tappio vahvistetaan ja vähennetään ensisijaisesti elinkeinotoiminnan tuloksesta seuraavina vuosina. Vähentämisaika on 10 verovuotta. Vaihtoehtoisesti yrittäjä voi vaatia tappion vähentämistä kokonaan tai osittain saman verovuoden aikana. (Yrityksen perustajan opas 2011, 31.)

4.3 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiön perustaminen on monimutkaisempi verrattuna edelliseen. Sen voi perustaa yksi tai useampi henkilö, joka voi olla myös juridinen henkilö. Osakkeenomistaja ei ole varsinaisesti vastuussa yhtiön sitoumuksista, vaan vastuu rajoittuu yritykseen sijoitettuun pääomaan. Osakeyhtiön vähimmäispääoma on 2 500 euroa ja julkisen osakeyhtiön on 80 000 euroa. Päätösvalan ratkaisee osakkeiden kappalemäärä. Lisäksi osakeyhtiöllä täytyy olla tilintarkastajat, ja heidän tulee toimittaa vuosittain tilinpäätös ja tase Patentti- ja rekisterihallitukselle. (Peltola 2015, 69.)

Osakeyhtiön perustaminen etenee seuraavassa järjestyksessä:

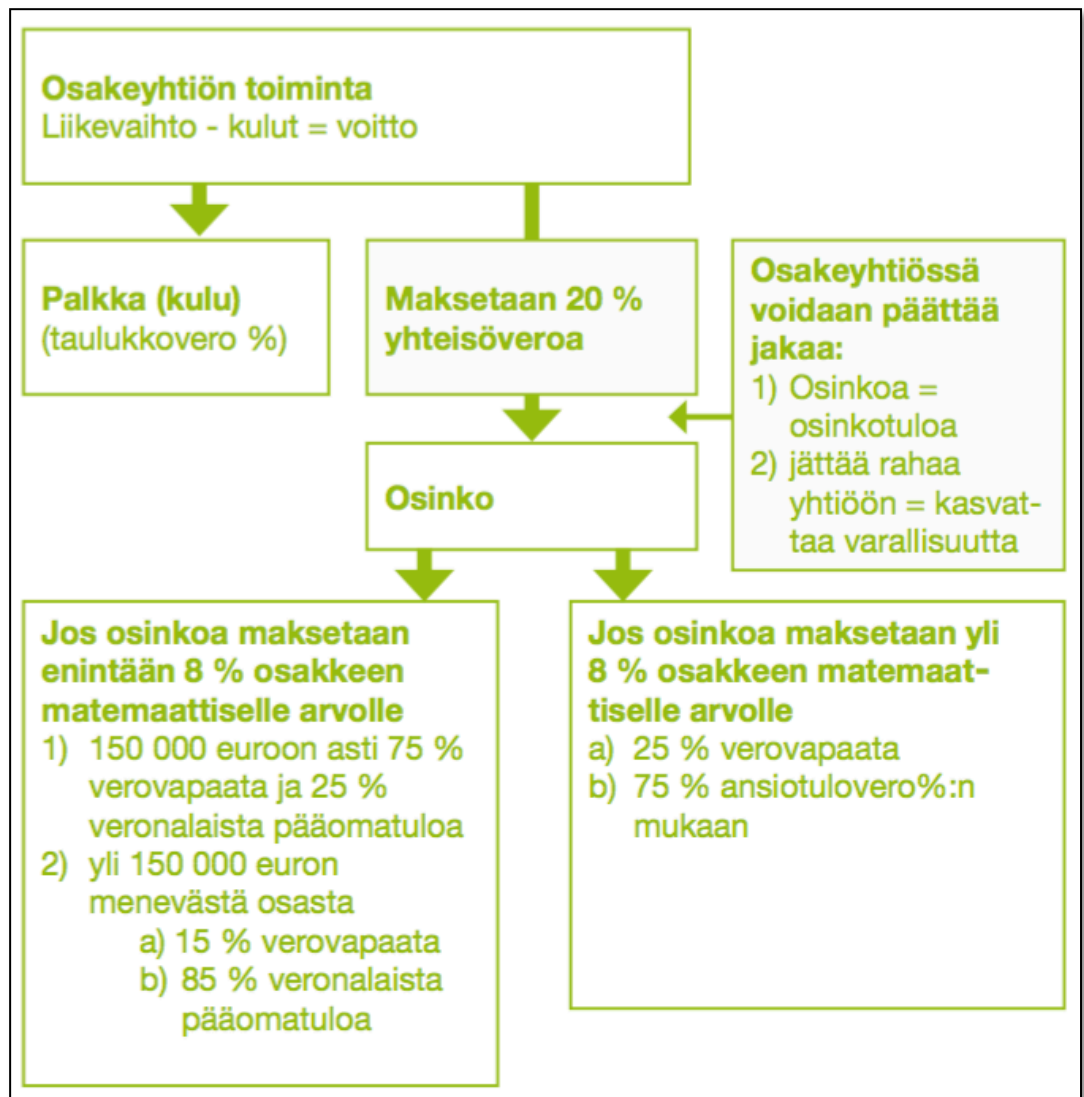
1. Perustamiskirjan laatiminen. Perustamiskirja sisältää ehdotuksen yhtiöjärjestykseksi. Siihen merkitään perustajat ja kustakin osakkeesta yhtiölle on maksettava määrä. Perustamiskirjassa mainitaan myös, milloin ja miten perustamiskokous kutsutaan koolle.
2. Yhtiöjärjestyksen laatiminen. Yhtiöjärjestyksessä pitää olla mainittuina yhtiön toiminimi, kotipaikka, toimiala, osakepääoma, osakkeiden nimelisarvo, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien lukumäärä ja toimikausi, yhtiökokouksen koollekutsumistapa, varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat sekä yhtiön tilikausi.
3. Osakkeiden merkintä. Osakkeiden on oltava samansuuruisia, jos osakepääoma on jaettu useaan osakkeeseen. Ennen kuin yritys ilmoitetaan kaupparekisteriin, osakkeista maksettava määrä on oltava yhtiön omistuksessa ja hallinnassa.
4. Perustamiskokouksen pitäminen. Osakeyhtiön perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Samalla tässä vaiheessa hyväksytään yhtiöjärjestyksen ja valitaan yritykselle johto, hallitus ja tilintarkastajat. Yhtiön hallitus valitsee toimitusjohtajan. Yrityksen hallitukselle, jossa on vähintään kaksi varsinaista jäsentä, on valittava puheenjohtaja, ja kaikista kokouksista on laadittava aina pöytäkirja.
5. Osakepääoman maksaminen. Osakepääoma on oltava yrityksen tilillä, ennen kuin yhtiö ilmoitetaan rekisteröitäväksi.
6. Yhtiön kaupparekisteriin ilmoittaminen. Kun kaikki perustamiskokoukset on pidetty ja osakepääoma on maksettu, yritys rekisteröidään. Yritystoiminta voi aloittaa, vaikka Patentti- ja rekisterihallituksen päätöstä ei ole vielä saatu.

Osakeyhtiössä on oma byrokratiansa, joka vie aikaa ennen kuin päätökset ovat toteutuneet. Toisaalta yhtiöön voidaan valita toimitusjohtaja, jolle on mahdollista siirtää päätäntävalta päätöksenteon nopeuttamiseksi. (Peltola 2015, 71–76.)

4.4 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen. Osakeyhtiön tuloa ei jaeta pääomaja ansiotuloksi, vaan tulot verotetaan yhtiön omina tuloina eivätkä ne vaikuta yksittäiseen osakkaan verotukseen. Osakeyhtiö maksaa tuloksestaan 20 prosenttia veroa. Verovapaat yksityisötöt eivät ole mahdollisia osakeyhtiöissä, mutta osakkaat voivat nostaa varoja joko palkkana tai osinkona. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 49.)

Yhtiö voi jakaa voiton osakkailleen osinkona. Osingon verotus riippuu siitä, kuinka paljon yhtiö halua jakaa osinkoa ja kuinka suuri on osingon matemaattinen arvo. Sen arvo lasketaan siten, että yhtiön edellisen vuoden nettovarallisuus (varat – velat) jaetaan osakkeiden lukumäärällä. Ensimmäisenä vuonna matemaattisena arvona käytetään osakkeen nimellisarvoa tai yhtiön tai osakkaan vaatimuksesta osakkeen merkintähinta. (Yrityksen perustamisopas 2016, 160–161.) Osingon verokohtelu riippuu siitä, jakaako yhtiö osinkoa enemmän tai vähemmän kuin 8 prosentin tuoton osakkeen matemaattiselle arvolle. Kuten kuvassa 3 esitetään, jos osinko mahtuu 8 % sisälle, se on 25-prosenttisesti osakkaalle veronalaista pääomatuloa, ja 75 % on verovapaata. Siltä osin kuin osinko ylittää 150 000 euroa per osakas, osingosta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. Jos yhtiö jakaa enemmän kuin 8 % tuoton osakkeen matemaattiselle arvolle, 8 % ylittävstä osasta 75 % verotetaan ansiotulona, ja 25 % on verovapaata. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 49.)

Kuva 3. Osakeyhtiön tuloverotus (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 49)

Osingosta on aina suoritettava ennakonpidätys, joka on 7,5 prosenttia, jos osinko on alle 150 000 euroa. Sen yli menevältä osalta pidätys on 28 prosenttia. Ennakonpidätys tilitetään sen mukaan, mikä on ensimmäinen kuukausi, jolloin osinko voi nostaa ja ilmoitetaan kausiveroilmoituksella. (Yrityksen perustamisopas 2016, 161.)

Verovuoden aikana osakkaalle annettu laina verotetaan pääomatulona, paitsi jos laina maksetaan kokonaan saman vuoden aikana. Jos laina maksetaan myöhemmin, kuitenkin viiden vuoden aikana, maksu on mahdollista vähentää pääomatuloista. (Yrityksen perustamisopas 2016, 161.)

5 YRITTÄJÄN SOSIAALITURVAN JÄRJESTÄMINEN

Ennen yrityksen perustamista on tärkeää huolellisesti selvittää, millaisia vakuutuksia yritys ja yrittäjä tarvitsevat. Vakuutukset tuovat turvaa yrityksen toimintaan ja suojaavat yllättäviltä tilanteilta. Mikäli tapaturma tapahtuu ja vakuutusta ei ole, silloin koko yritystoiminta voi vaarantua. Riskien karkotuksen jälkeen kannattaa tutustua eri vakuutusyhtiöihin tarjouksiin ja valita sopivin vaihtoehto omalle yritykselle.

5.1 YEL-vakuutus

Ainoa pakollinen vakuutus yrittäjällä on eläkevakuutus, YEL-vakuutus. Yrittäjä on velvollinen ottamaan itselleen eläkevakuutuksen viimeistään, kun **yritystoiminnan alkamisesta** (ei yrityksen perustamispäivästä) on kulunut kuusi kuukautta. Työtulon tulee vastata sitä palkkaa, joka maksetaan ammattitaitoiselle henkilölle vastaavasta työstä. YEL:n perusteella yrittäjälle maksetaan vanhus- ja työkyvyttömyyseläkettä. Myös Kelan sairaus-, äitiys- ja vanhempainpäivärahat perustuvat yrittäjän ilmoitettuun työtuloon. Vakuutus kannattaa ottaa ajoissa, sillä myöhässä otetun vakuutuksen maksuun lisätään laiminlyöntikorotus. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 53; Yrityksen perustamisopas 2016, 144.)

YEL-vakuutus turvaa toimeentuloa, kun yrittäjä siirtyy vanhuuseläkkeelle. Myös se turvaa yrittäjän työkyvyttömyyden tai kuoleman varalta (LähiTapiola 2016.)

YEL-vakuutuspiiriin kuuluvat 18–67-vuotiaat henkilöt, jotka toimivat Suomessa yrittäjinä. Yritystoiminnan pitää kestää yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta ja yrittäjän arvioidun työtulon olla vähintään 7557,18 euroa vuonna 2016. YEL-maksu on 23,6 prosenttia työtuloista ja yli 53-vuotiailla on 25,10 prosenttia. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 53.)

Ensimmäistä kertaa YEL:n piiriin tuleva yrittäjä on oikeutettu saamaan YEL-vakuutuksesta aloittavan yrittäjän 22 prosentin alennuksen seuraavalta 48 kuukaudelta. Alennettu vakuutusmaksu on vuonna 2016 alle 53-vuotiailta 18,408 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneiltä on 19,578 prosenttia. (Yrityksen perustamisopas 2016, 143–144.)

5.2 Yrittäjän työttömyysturva

Yrittäjä voi vapaaehtoisesti liittyä yrittäjien työttömyyskassaan jäseneksi halutessaan itselleen ansiosidonnaisen työttömyysturvan. Jäseneksi voi liittyä alle 68-vuotias vakituisesti asuva Suomessa yrittäjä, joka saa pääasiallisen toimeentulonsa yrittäjänä. Myös yrittäjän täytyy olla YEL-vakuutusvelvollinen, ei kuitenkin apurahansaaja. (Yrityksen perustamisopas 2016, 147.)

Työssäoloehto täyttyy, kun yrittäjä on ollut maksavana jäsenenä vähintään 15 kuukautta ja työtulo on ollut 15 kuukauden ajan vähintään tasolla 12 420 euroa vuodesta (2016). Kassaan kuulumattomat yrittäjät voivat hakea työttömyyspäivärahat Kelasta. Silloin päiväraha on peruspäivärahan suuruinen. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 54.)

Minimivakuutustasolla (vuositulo 12 420 euroa) jäsenmaksu on 175,43 euroa/vuosi Suomen Yrittäjien Työttömyyskassassa (SYT) tai 244,94 euroa/vuosi Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassassa (AYT). Vastaavasti 25 000 euron tuloista SYT-jäsenmaksu vuodessa on 508,80 euroa ja AYT-jäsenmaksu on 710,40 euroa vuonna 2016. (Yrityksen perustamisopas 2016, 149–150.)

Yrittäjällä on oikeus päivärahaan, kun hän on täyttänyt työssäoloehdot ja on lopettanut yritystoiminnan todellisesti. Lopetetuksi toiminta katsotaan, jos yritys on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan tai sen purkamisesta on tehty yhtiömiesten kanssa sopimus tai on ilmeistä, että toimita on lopetettu tuotannollisin ja taloudellisin syiden takia. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 54.)

Yrittäjä voi saada päivärahaa vaikka yritys on jäänyt kaupparekisteriin, kun yrittäjä on luopunut YEL-vakuutuksesta ja jättänyt Verohallinnolle seuraavat ilmoitukset:

- yrityksen poistamiseksi ennakkoperintärekisteristä
- yrityksen poistamiseksi työnantajarekisteristä
- yrityksen poistamiseksi tai keskeyttämiseksi arvonlisäverovelvollisten rekisteristä

Yksityinen elinkeinonharjoittajan toiminta katsotaan lopetetuksi vuoden 2016 alkaen seuraavissa tapauksissa:

- Kun tuotannollinen tai taloudellinen toiminta on päättynyt tai muuten on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa.
- Henkilö on luopunut eläkelain mukaisesta eläkevakuutuksesta.

Työttömäksi jääneen yrittäjä tulee ilmoittautua työ- ja elinkeinotoimistoon työnhakijaksi, ja sieltä lähtee lausunto suoraan työttömyyskassaan. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 54.)

5.3 Yrittäjän muut vakuutukset

Yritys voi toiminnallaan aiheuttaa ulkopuolisille vahinkoa ja joutua vahingonkorvausvastuuseen. Tämän vuoksi yrittäjän on selvítettävä mahdollisia riskejä ja uhkia ja hakea tarvittavia vakuutuksia.

Tapaturmavakuutus, henkivakuutus ja sairausvakuutus ovat yleisemmät vakuutukset, joita on suositeltu pitämään ajan tasalla. Lisäksi yritys voi vapaaehtoisesti hankkia seuraavat vakuutukset:

- Keskeytysvakuutus, joka turvaa yrityksen myyntikatteen kertymisen ja yrityksen toiminnan jatkumisen.
- Vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle aiheutuneen vahingon sekä mahdolliset oikeudenkäyntikulut.
- Oikeusturvavakuutus, joka korvaa tietyt asianajo- ja oikeudenkäyntikulut.

Riskienhallinta on tärkeä osa yritystoimintaa, ja hyvällä riskienhallintamenetellyllä varmistetaan yrityksen toiminnan häiriöttömyys ja toimintavarmuus. Riskien arvioinnin ja analysoinnin kautta yritys pystyy arvioimaan vakuutusten tarvetta. Vakuutuksilla pyritään pienentämään ja hallitsemaan riskejä sekä varmistamaan toiminnan jatkuvuus häiriötilanteissa.

6 LIIKETOIMINTASUUNNITELMAAN LASKELMAT

Taloudelliset laskelmat ovat tärkeä osa liiketoimintasuunnitelmaa. Siksi niitä on syytä tutkia tarkemmin ja ymmärtää, mitä tässä tapauksessa niillä tarkoitetaan. Liiketoimintalaskelmat ovat lähtökohtaisesti sisäistä laskentatoimea. Se tuottaa informaatiota yrityksen johdolle, jonka tehtävänä ovat valvonta, päätoksenteko ja suunnittelu. Yritysjohdon tavoitteena on johtaa yritystä tehokkaasti sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteet perustuvat sisäisen laskentatoimen informaatioon. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2011, 9.)

6.1 Rahoituslaskelma

Rahan tarpeet ja rahan lähteet kartoitetaan rahoituslaskelmalla. Rahan tarpeissa merkataan kaikki investoinnit, jotka täytyy tehdä, jotta toimita käynnistyy. Siihen merkitään esimerkiksi alkuvarasto, tuotannon koneet, rekisteröintimaksut ja takuuvuokrat. Myös käyttöpääoma merkitään rahan tarpeiden kohdalle ja siinä arvioidaan tietyille ajanjaksoille kiinteitä kuluja kuten palkat, vuokrat, vakuutukset, kirjanpito ja muut kulut, jotka on maksettava, vaikka liiketoiminnan tuotot eivät kata liiketoiminnan kuluja. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 15.)

Rahoituslaskelmassa kartoitetaan rahan lähteet investointeja vastaavalle summalle. Lähteiden rahan summa pitää kattaa rahoitustarpeet. Rahan lähteet voivat muodostua apporttiomaisuudesta ja sijoitettavasta pääomasta. Myös yritystuet, lainat ja ulkopuoliset sijoitukset ovat rahan lähteet. Tässä on hyvä muistaa, että starttiraha ei kuulu yrityksen rahan lähteisiin, vaan se on tarkoitettu yrittäjän henkilökohtaiseen elämiseen. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 15.)

6.2 Kannattavuuslaskelma

Yrityksen toiminta ei ole kannattavaa, jos se ei tuota voittoa. Kustannuslaskenta tuottaa tärkeää perustietoa yritysjohdolle joka vaikuttaa päätöksenteon. Keskeinen tehokkuusmitta on voitto, jota lasketaan tuottojen ja kustannusten erotuksesta. Tehokkaassa johtamisessa on tärkeätä, että yritysjohto tunnistaa keskeisimmät kustannustekijät. Kustannusjohtaminen vaatii tehokasta laskentaa, jonka avulla kustannusten kehittymistä voidaan valvoa, ohjata ja suunnitella. (Ikäheimo ym. 2011, 81–83.)

Kannattavaan perustan toiminta on onnistunut hinnoittelu. Myyntihinta vaikuttaa yrityksen tekemään tulokseen ja pienetkin hintamuutokset saattavat heikentyä kannattavuutta. Kustannukset asettavat hinnan alarajan ja vastaavasti kysyntä asettaa hinnan ylärajan. Vaikka hinnoittelu yleensä perustuu yrityksen omiin kustannuksiin, huomioon on otettava kilpailijoiden vastaavien tuotteiden hinta eli markkinahinta. (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2009, 210–211.)

Kannattavuuden hallintaan ja arviointiin käytetään katetuottolaskenta, jossa kustannukset jaetaan muuttuviin ja kiinteisiin. (Jormakka ym. 2009, 150–151.) Katetuottoanalyysin avulla voi tarkistaa, miten yritystoiminnan määrä sekä tuotot, tulos ja kustannukset ovat yhteydessä toisiinsa. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 122.) Esimerkiksi yrityksenjohto voi saada vastauksia katetuottolaskennan avulla seuraaviin kysymyksiin: Kuinka paljon täytyy myydä, jotta toiminta olisi kannattava? Kuinka paljon tulos paranee, jos hintaa nostetaan? Miten kasvanut myyntimäärä vaikuttaa tulokseen ja kuinka paljon pitää myydä alennuksella, jotta tulos pysyy samana? Katetuottolaskenta antaa hyvän ja yksinkertaisen laskentamallin lyhyen tähtäimen päätösten tueksi. (Jormakka ym. 2009, 150–151.)

Katetuottolaskennan tärkeimmät tunnusluvut ovat katetuotto, katetuottoprosentti ja kriittinen piste. Katetuotto kertoo, kuinka paljon myynnistä jää jäljelle, kun kaikki muuttuvat kustannukset on vähennetty. Sitä lasketaan seuraavasti:

$$\text{Katetuotto} = \text{Myyntituotot} - \text{Muuttuvat kustannukset}$$

Katetuottoprosentin avulla selvitetään, kuinka monta prosenttia myyntituotoista jää jäljelle, kun kaikki muuttuvat kustannukset on vähennetty. Sitä lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\text{Katetuottoprosentti} = \frac{\text{Katetuotto}}{\text{Myyntituotot}} \times 100$$

Kriittinen piste kertoo myyntituottojen määrä euroina, jolloin tulos on nolla. Sitä lasketaan seuraavan kaavan avulla:

$$\text{Kriittinen piste} = \frac{\text{Kiinteät kustannukset}}{\text{Katetuottoprosentti}} \times 100$$

Kriittisestä pisteestä on monenlaista hyötyä yritysjohdolle. Sen avulla voidaan arvioida riskiä. Esimerkiksi tappion riski on pieni, jos myynnistä päästään kriittisen pisteen tasolle. Mitä enemmän myynti ylittää kriittisen pisteen, sitä parempi on yrityksen kannattavuus. (Jormakka ym. 2009, 150–152.)

7 HAASTATTELU- JA KYSELYTUTKIMUS

Yrityksen perustamisesta löytyy paljon materiaalia niin internetistä kuin kirjallisuudesta. Muutama tutkimus liittyen juuri tilitoimiston perustamiseen löytyy myös. Olen tutustunut esimerkiksi Marianna Paukun opinnäytetyöhön (2013), jossa on hyvin tarkasti käsitelty tilitoimiston perustamisen eri vaiheita ja haasteita. Myös Katja Ahosen (2011) opinnäytetyössään käydään näitä asioita läpi ja perehdytään tilitoimiston perustamiseen. Kuitenkaan en ole löytänyt yhtään tutkimusta, jossa kvantitatiivisesti olisi arvioitu tilitoimiston perustamista. Myöskään venäjänkielisiä asiakkaita ei ole tutkittu tästä näkökulmasta.

Tulevan tilitoimiston palvelut on suunniteltu kaikille asiakkaille, mutta pääpaino on kuitenkin venäläiset yrittäjät. Syitä palvella venäläisiä asiakkaita on monia, joista venäjän kielen osaaminen on tärkein.

Opinnäytetyötä varten tehtiin haastattelut Suomessa toimivalle venäjänkieliseen kirjanpitäjälle ja mahdollisille tuleville venäläisille asiakkaille. Lisäksi haastateltiin Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijaa ja Kouvolan Innovation yritysneuvojaa. Tarkoituksena oli haastatella kaikki kohderyhmät ja selvittää tilitoimiston menestymismahdollisuudet tässä vaiheessa.

Kirjanpitäjän haastattelussa kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, ja haastateltava vastasi niihin vapaamuotoisesti. Liitteenä 1 on tilitoimiston yrittäjälle haastattelurunko. Mahdollisien asiakkaiden kyselyn runko rakennettiin niin, että haastateltaville oli laitettu valmiit vastaukset, joista heidän piti valita sopivin vaihtoehto. Tarkoituksena oli selvittää asiakkaiden tarpeet ja toivomukset koskien tuleva tilitoimistoa. Liitteenä 2 on saatekirje ja kyselylomake. Jotta saataisiin enemmän informaatiota ja asiantuntijan mielipidettä, haastatellaan Kouvolan Innovationin ja työvoimatoimiston edustajia. Liitteissä 3 ja 4 ovat Kinnon ja TE-toimiston asiantuntijoiden haastattelujen rungot.

7.1 Kirjanpitäjän haastattelu

Tilitoimisto Tili Eljum on kaksi vuotta vanha Kotkassa sijaitseva yritys, joka toimii toiminimellä. Haastateltava yrittäjä on tilitoimiston omistaja Lena Sykiäinen (liite 1). Yrityksessä työskentelee yksi henkilö, yrittäjä itse, ja kiireaikoina hänellä on apuna harjoittelija. Koulutukseltaan yrittäjä on hallinto- ja kirjanpi-

tomerkonomi. Kirjanpitokokemusta ennen yrittäjäksi ryhtymistä löytyy kuusi vuotta. Syy oman yrityksen perustamiseen oli lomautus.

Yritystä perustettaessa yrittäjä ei törmännyt minkäänlaisiin vaikeisiin ongelmiin. Yrittäjä oli saanut apua Kotkan-Haminan seudun kehittämissyhtiöstä Cursor Oy:stä. Yrittäjää auttoivat myös hänen suorittamansa yrittäjäyyskurssit. Mitään isoja investointia ei tehty eikä rahoitusta haettu. Starttiraha hyödynnettiin toiminnan alkuvaiheessa ja myönteisen päätöksen yrittäjä sai kahdelle jaksolle eli yhden vuoden ajaksi. Vaikeuksia starttirahan saamiseen ei syntynyt, koska liiketoimintasuunnitelma ja muut tarvittavat asiakirjat hoidettiin yhteistyössä Cursor Oy:n kanssa.

Tilitoimisto on alusta alkaen toiminut vuokratiloissa Kotkan keskustassa. Kirjanpito-ohjelmalla yrittäjällä on Passeli, joka on hänelle tuttu ohjelma jo edellisestä työpaikasta. Tilitoimiston asiakkaille tarjoamat palvelut ovat liikekirjanpito, palkkalaskenta, tilinpäätös, verotus, laskutus ja reskontranhoito. Asiakkaita ovat rakennusfirmat, logistiikka-, ravintola-, kauppa- ja koulutusalan yritykset. Hinnasto perustuu tuntiveloitukseen, mutta erikseen veloitetaan palkka per henkilö ja uudelta yritykseltä veloitetaan myös aloitusmaksu tämän tullessa tilitoimiston asiakkaaksi.

Yrityksen kaksi ensimmäistä asiakasta tulivat vanhasta työpaikasta ja muut ajan myötä. Yrittäjä ei mainosta yritystään, vaan tieto kulkee puskaradion kautta. Ongelmatilanteissa yrittäjä saa apua vero.fi-sivuilta tai tutulta kirjanpitäjältä. Yrittäjän toive on päästä lähitulevaisuudessa Taloushallinnon liiton jäseneksi.

Tilitoimiston vahvuuksina yrittäjä pitää venäjän kielen taitoa, pitkää kirjanpitokokemusta ja vuosien mittaan karttunutta ammattitaitoa. Suomalaisten asiakkaiden puutetta yrittäjä pitää tilitoimiston heikkoutena. Neuvoksi tuleville tilitoimiston perustajille yrittäjä suosittelee oikean kirjanpito-ohjelman valintaa.

Yrittäjän haastattelu jätettiin äänittämättä, koska tavoitteena oli saada mahdollisimman avoin dialogi. Haastattelun aikana tehtiin kuitenkin paljon muistiinpanoja tulosten analysointia varten. Kyselyt jaettiin tarkoituksella venäjää puhuville pienille yrittäjille Kouvolassa ja Lahdessa. Heiltä pyydettiin lupa etukäteen.

7.2 Mahdollisten asiakkaiden kyselyt

Opinnäytetyössä tehtiin kysely, jonka tarkoituksena oli arvioida ennen yrityksen perustamista mahdollisten asiakkaiden tarpeita ja valmiuksia siirtää kirjanpidon hoito tulevalle tilitoimistolle. Kysely jaettiin seitsemälle venäjänkieliseen yrittäjälle, ja heistä neljä vastasi kyselyyn. Kaksi yritystä sijaitsee Kouvolassa ja kaksi Lahdessa. Kyselyyn vastasivat Phamas Oy Kouvolasta ja Jolie Deco Oy Lahdesta. Kaksi muuta yritystä tässä opinnäytetyössä ovat Yritys A ja Yritys B. Mahdollisten asiakkaiden vastaukset on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Mahdollisten asiakkaiden kyselyvastaukset

	Phamas Oy	Jolie Deco Oy	Yritys A	Yritys B
Henkilöstön lukumäärä?	2–5	1	2–5	1
Hoidatteko kirjanpidon itse?	Ei	Ei	Ei	Ei
Kirjanpitokulut kuukaudessa?	Alle 100€	100–300€	100–300 €	100–300 €
Ovatko kulut kohtuulliset?	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Mitä palveluja ostatte kirjanpitäjältä?	Kirjanpito ja verotus	Kirjanpito ja verotus, palkanlaskenta, reskontrapalvelut	Kirjanpito ja verotus, palkanlaskenta, reskontrapalvelut	Kirjanpito ja verotus
Mihin perustuu laskutus?	Kiinteä hinta	Tuntihinta	Kiinteä hinta	Asiakirjojen määrä
Kirjanpito nykyisellä kirjanpitäjällä?	Alle 1 v.	Yli 3 v.	Alle 1 v.	Yli 3 v.
Oletteko tyytyväisiä palveluun?	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Syntyykö ristiriitaisia tilanteita?	Harvoin	Harvoin	Harvoin	Harvoin
Saatteko palvelua muulla kuin suomenkielellä?	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä
Pääkriteerit kirjanpitäjän valintaan?	Venäjän kielen taito, palvelun hinta	Ammattitaito, nopeat vastaukset kysymyksiin, kyky selvittää asioita	Palvelu omalla äidinkielellä.	Hyvä maine, kokemus, tunnettu ihminen
Paljon olette valmiit maksamaan kirjanpitäjälle kuukaudessa?	≈ 100 €/kk	100–200 €/kk	100–150 €/kk	100–200 €/kk

Kuten taulukosta 1 näkyy, yritysten vastaukset ovat usein samanlaisia. Tämä johtuu siitä, että kyseessä on mikroyrityksiä, joissa työskentelee 1–5 henkilöä. Kaikki yritykset ovat ulkoistaneet kirjanpitoonsa, eikä yrityksen sisällä ole omaa kirjanpitäjää. Kulut ovat kaikilla suurin piirtein samansuuruisia, ja kaikkien haastateltavien mielestä kirjanpitokulut ovat kohtuullisia. Yleisimmät ostetut palvelut ovat kirjanpito ja verotus, mutta palkanlaskenta ja reskontrapalvelut ovat myös tarpeellisia. Kiinteä kirjanpitopalveluiden hinta löytyy yrityksistä, joissa on enemmän kuin yksi työntekijä. Tuntihintaveloitus Jolie Deco Oy:llä ja Yrityksellä B perustuu asiakirjojen määrään. Yritykset ovat saman kirjanpitäjän palveluksessa vuodesta yli kolmeen vuoteen, koska yritykset ovat suhteellisen nuoria. Kaikki neljä yrittäjää ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin, ja ristiriitaisia tilanteita syntyy harvoin. Kaksi yrittäjää piti tärkeänä tarjota palvelua asiakkaan äidinkielellä. Muut yrittäjät pitivät tärkeänä kokemusta, hyvää mainetta, ammattitaitoa, nopeiden vastausten saamista sekä kykyä selvittää asioita. Yritykset ovat valmiita maksamaan kirjanpitopalveluista 100–200 euroa.

Ulkomaalaistaustaisille yrittäjille on erittäin tärkeä saada kirjanpitopalvelua omalla äidinkielellä, joten enemmän kirjanpitoammattilaisia kirjanpitäjiä tilitoimistoihin. Yrityksen A haastateltava.

Mahdollisten asiakkaiden kyselyiden tulokset ovat osa laajempaa kokonaisuutta ja tarjoavat suuntaa antavaa tietoa tilitoimistoa perustaessa. Asiakkaiden tarpeet ja toivomukset tulivat esille haastattelun aikana. Näiden tuloksien perusteella on syytä tärkeimmin miettiä ja suunnitella tilitoimiston tarjoamia palveluita.

7.3 Kouvola Innovationin edustajien haastattelut

Kuten opinnäytetyön alussa mainittiin, Kouvolaan sijaitsee kaupungin omistama elinkeinoyhtiö Kinno, josta on mahdollista saada apua yritystä perustettaessa. Yritysneuvoja Timo Lehmusmetsää haastateltiin (liite 3) tilitoimiston perustamisen mahdollisuuksista ja samalla yritettiin selvittää hänen näkemystään ajatukseen, että Kouvolaan perustettaisiin pieni tilitoimisto, jossa olisi mahdollista palvella asiakkaita venäjän kielellä. Lehmusmetsä näki ajatuksen positiivisena, vaikka tilitoimistoja alueelta löytyykin paljon. Kouvolan keskus-

tassa on muutama iso tilitoimisto, ja vain yhdestä löytyy venäjää osaava kirjanpitäjä.

Huomautuksena yritysneuvoja Lehmusmetsä mainitsi, että suurin osa pienistä ja vanhoista tilitoimistoista hoitavat asiakkaitaan vanhaan tapaan – paperilla. Nykypäivänä sähköinen taloushallinto on kehittynyt, ja markkinoille tulleet uudet tilitoimistot käyttävät sähköisiä järjestelmiä, joissa on mahdollisuus olla suorassa yhteydessä verohallinnon kanssa.

Puhelinkeskustelussa Kinnon asiakkuuspäällikön Aleksandra Airikaisen kanssa todettiin, että Kymenlaakson pienissä tilitoimistoissa venäjänkielistä palvelua ei löydy, jos verrataan esimerkiksi Kotkan, Haminan ja Lappeenrannan vastaavanlaisiin toimistoihin. Ajatuksen perustaa Kouvolaan tilitoimiston, josta venäläiset asiakkaat saisivat palvelua äidinkielellä, Airikainen näki tarpeellisena ja positiivisena.

7.4 Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijan haastattelu

TE-toimistossa haastateltiin starttiraha-asiantuntija Nina Alataloa, joka tekee paljon yhteistyötä Kinnon kanssa. Hänen näkemyksensä tilitoimiston perustamiseen oli myös positiivinen. Hän suhtautui myös myönteisesti mahdollisuuksiin saada starttirahaa, mikäli edellytykset täyttyvät. Haastattelurunko on liitteenä 4.

Vuoden 2016 starttirahan perusosan suuruus on 32,68 euroa ja lisäosan suuruus on 10 % perusosasta eli 3,27 euroa. Lisäosa on Kymenlaaksossa tänä vuonna 10 %, ja sitä jaetaan tasapuolisesti kaikille starttirahasta kiinnostuneille. Lisäosaa ei tarvitse erikseen hakea, vaan sitä myönnetään starttirahahakemuksen yhteydessä. Yleensä starttirahaa on mahdollista saada kahdelta jaksolta sillä edellytyksellä, että tarvittavat paperit ja hakemukset on toimitettu ajoissa. Kolmas positiivinen starttirahapäätös on melkein mahdoton. Kouvolaan myönteisen päätöksen saa noin 70 % hakijoista.

Alatalo toteaa, että starttirahahakemuksen käsittelyaika on 2 viikkoa, mikäli kaikki asiakirjat toimitetaan yhdellä kertaa. Käsittelyajasta 10 päivää on varattu ulkopuoliselle lukijalle. Tällainen toimintatapa antaa muille mahdollisuuden arvioida yrityksen tarpeellisuutta.

7.5 Haastattelujen yhteenveto

Haastattelujen aikana huomasin yrittäjien kiinnostuksen aiheeseen. Keskustelutilmapiiri oli usein avoin, ja sain kaikkiin kysymyksiin vastauksen. Pienille yrittäjille kirjanpidon hoito isoissa tilitoimistoissa on kallista, siksi heillä on tarve etsiä pieniä kirjanpitoyrittäjiä. Monet näkevät äidinkielellä saatavan palvelun tärkeänä ja ratkaisevana tekijänä.

Kirjanpitäjän haastattelu oli tutkimuksen teossa mielenkiintoisin kokemus. Keskustelu Kotkan tilitoimistossa oli pitkä, ajatuksia herättävä ja runsaasti tietoa antava. Kirjanpitäjän oma kokemus ja tahto toimia itsenäisesti on tuonut hänen yritykselleen positiivisia tuloksia. Tällä hetkellä hän on menestyvä yrittäjä ja asiakkaiden määrä on kasvanut tasaisesti koko ajan. Jännitystä ja pelkoa epäonnistumisesta ei enää ole, vaan luottamus tulevaisuuteen on vahva.

Totesin, että tilitoimiston perustaminen ei ole vaikea ja monimutkainen prosessi, joka vaatii paljon investointeja. Sen saa helposti toimimaan, mikäli on kokemusta ja innostusta kasvaa ja kehittyä. Pelkän kirjanpitopalvelun tarjoaminen ei välttämättä riitä, vaan lisäksi täytyy osata antaa asiakkaille tarvittavia neuvoja omalla äidinkielellä.

Asiantuntijoiden kanssa järjestyneet keskustelut ovat olleet positiivinen kokemus ja ovat tuoneet uutta näkökulmaa aiheeseen. Myös täysin uusia, perehtymisenarvoisia on keskustelujen myötä herännyt aiheeseen liittyen.

8 LIIKETOIMINTASUUNNITELMAAN LIITTYVÄT LASKELMAT

Jokaisen yrityksen perustaminen alkaa talouden suunnittelusta. Etukäteen on mietittävä, mitä perustamiskustannuksia tulee, mitä hankintoja on tehtävä ja miten paljon rahaa yritys tarvitsee toiminnan alussa. Kun rahan tarve on tiedossa, mietitään, millä tavalla lähteet voi kattaa. Pankkilaina on yleisin tapa kattaa rahan tarve, mutta se on kallis ratkaisu, joten on syytä miettiä muita rahoitusvaihtoehtoja.

Seuraavaksi mietitään yrityksen kannattavuutta. Yritetään arvioida yrityksen katetarve, jolla saadaan katettua kiinteät kustannukset ja päästään tavoitetulokseen.

Tässä opinnäytetyössä käytetään Suomen Uusyrityskeskus ry:n valmiita pohjia, joita on muokattu tutkimuksen tarpeen mukaan. Tarkoituksena on saada yleiskuva kustannuksista ja arvioida rahatarpeen kokonaisuutta. Esitetyt laskelmat ovat suuntaa antavia.

8.1 Tulevan tilitoimiston rahoituslaskelma

Tulevan tilitoimiston suuntaa antava rahoituslaskelma on laadittu sillä periaatteella, että tilitoimisto yrittäisi selviytyä omalla pääomalla, ilman pankkilainaa. Rahan tarpeet on arvioitu varmuuden vuoksi yläkanttiin. Rahan lähteissä apporttiomaisuudessa tarkoitetaan tilitoimiston välttämättömät laitteet, kuten tietokoneen, tulostimen ja puhelimen. Taulukossa 2 on tulevan tilitoimiston rahoituslaskelma.

Taulukko 2. Tulevan tilitoimiston rahoituslaskelma

Rahan tarve		
Perustamismenot		110
Tietokoneet ja ohjelmat		100
Puhelin		50
Internet		40
Toimistotarvikkeet		100
Aporttiomaisuus		1000
Markkinointi		80
Käyttöpääoma:		
Yrittäjän toimeentulo		1000
Vakuutukset		100
Kassareservi		200
RAHAN TARVE YHTEENSÄ		2780
Rahan lähteet		
Oma pääoma:		
Omat rahasijoitukset		1500
Apporttiomaisuus		1000
Lainapääoma		
Pankkilaina		280
RAHAN LÄHTEET YHTEENSÄ		2780

Tämä rahoituslaskelma on laadittu toiminimelle, koska sen perustaminen on helpompaa ja yksinkertaisempaa kuin osakeyhtiön perustaminen. Rahan tarpeisiin on laitettu tilitoimistoa pyörittämiseen tarvittavat menot ja rahan lähteisiin yrittäjän omat sijoitukset ja apporttiomaisuus. Laskelmien avulla saatu pankkilainatarve on kohtuullisen pieni, joten tuleva yrittää voisi yrittää saada hoidettua jollain toisella tavalla, kuten pankkilainalla.

Osakeyhtiön rahoitus- ja kannattavuuslaskelmia ei tässä tutkimuksessa erikseen esitetä, koska ne eivät poikenneet toiminimen laskelmista muilta osin kun omanpääoman kohdalla. Osakeyhtiön perustamisvaiheessa yrittäjä sijoittaa 2 500 euron omanpääoman osuuden.

8.2 Tulevan tilitoimiston kannattavuuslaskelma

Seuraavaksi taulukossa 3 on laadittu valmis kannattavuuslaskelma. Esitetyt numerot ovat suuntaa antavia, koska toiminta ei ole vielä aloitettu. Kuitenkin numerot ovat lähellä todellisuutta, koska laskelman laadinnassa käytettiin erilaisia luotettavia lähteitä.

Tavoitetuloksi on laitettu 1 000 €, jonka tuleva yrittäjä halua nostaa tililtä omaan toimeentuloon. Mikäli yrittäjä pystyy toimimaan ilman rahoitusta, lainalyhennystä ei toistaiseksi tule. Kannattavuuslaskelmassa esitetty 14 % veroprosentti on suuntaa antava arvio verotuksen määrästä (ks. luku 6.2). Kun lasketaan yhteen tavoitetulos ja verotuksen osuus, yrityksen käyttökatteeksi tulee 1 163 € kuukaudessa ja 13 956 € vuodessa.

Esitetyt taulukossa kiinteät kulut antavat kuukaudessa summan 626 € ja vuodessa 7 512 €. Lisättäessä niitä käyttökatteeseen tulee myyntikatetarve 1 789 € kuukaudessa ja 21 468 € vuodessa.

Seuraavaksi lisätään liikevaihtotarpeen 24 % arvonlisäveron osuus, saadaan yrityksen kokonaismyynniksi 2 218 € kuukaudessa ja 26 620 € vuodessa (sis. alv). Esitetyt tässä taulukossa numerot tarkoittavat sitä, että mikäli yrittäjä pääsee tähän tulokseen, toiminta on kannattavaa ja tuo yrittäjälle toivottu toimeentuloa.

Taulukko 3. Tulevan tilioimiston kannattavuuslaskelma

Kannattavuuslaskelma			Kuukaudessa	Vuodessa
TAVOITETULOS (netto)			1000	12000
(+)		lajnojen lyhennys		
TULOT VEROJEN JÄLKEEN			1000	12000
(+)	verot	14%	163	1956
RAHOITUSTARVE			1163	13956
(+)		lainojen korot		
KÄYTTÖKATE			1163	13956
Kiinteät kulut (Alv 0 %)				
YEL %	18,408 %	työtulo 12 420 €	191	2292
Vakuutukset			100	1200
toimistokulut			100	1200
viestintäkulut (puhelin, internet)			90	1080
markkinointikulut			80	960
työttömyyskassamaksu			15	180
muut kulut			50	600
KIINTEÄT KUSTANNUKSET YHTEENSÄ			626	7512
MYYNTIKATETARVE			1789	21468
LIIKEVAIHTOTARVE			1789	21468
(+)	Alv 24 %		429	5152
KOKONAISMYYNTI-/LASKUTUSTARVE			2218	26620

Kannattavuuslaskelman avulla voi muodostua tulevan tilioimiston katetuotto-laskelma (ks. luku 6.2). Lasketut aiemmin summat otetaan suoraan taulukoista. Näin kokonaismyynti tarve vuodessa on 26 620 € sisältäen arvonlisäveroa. Muuttavin kustannusten puitteista katetuotto on samansuuruinen. Kiinteiden kustannusten vähennyksen jälkeen eli 7 512 € saadaan yrityksen tuloksen vuodessa eli 19 108 €. Taulukossa 4 on esitetty tilioimiston katetuottolaskenta.

Taulukko 4. Tulevan tilitoimiston katetuottolaskenta

	Myyntituotot	26620
-	Muuttuvat kustannukset	0
=	Katetuotto	26620
-	Kiinteät kustannukset	7512
=	Tulos	19108

Kriittisen pisteen arvioidessa voidaan päättää niin, että kiinteiden kustannusten määrä on sama kuin kriittinen piste. Nollatulokseen yritys pääsee silloin, kun kiinteät kustannukset saadaan 7 512 eurolla.

Esitetystä laskennasta ei ole otettu huomioon mahdollisia ylimääräisiä kustannuksia tai muita yllättäviä menoja. Niiden syntyessä tulos voi huomattavasti poikkea laskelmaa. Kuitenkin laskelmat on hyvä pitää mielessä, jotta yrittäjä pystyisi hahmottamaan koko rahaprosessin liikenteen.

9 SWOT-analyysi

Yritystä perustettaessa on tärkeää punnita alan sisäiset vahvuudet ja heikkoudet sekä ulkoiset mahdollisuudet ja uhat. Hyvänä työvälineenä tässä toimii SWOT-analyysi, jonka avulla on mahdollista tarkistaa, miten vahvuuksia voi kehittää, heikkouksia poistaa, mahdollisuuksia hyödyntää ja uhkia torjua. (Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2016, 18.) Taulukossa 5 on esitetty tulevan tilitoimiston SWOT-analyysi.

Tulevan tilitoimiston vahvuutena voidaan pitää taloushallinnon ajantasaista koulutusta. Kokemusta arvioidaan aina jokaisella alalla, ja tilitoimistoala ei poikkeus. Venäjän kielen taitoa myös arvostetaan Kymenlaaksossa, ja sen osaaminen mahdollistaa palvelun paikallisille venäjänkielisille asiakkaille muiden asiakkaiden lisäksi. Halu oppia uutta edistää osaamista ja parantaa yrityksen asemaa markkinoilla.

Sisäiset heikkoudet ovat heikko kielitaito ja yrittäjäkokemuksen puute, jotka ovat tässä tapauksessa suurimmat ongelmat. Perheen tilanne on otettava huomioon, esimerkiksi tilanteessa, jossa on pieniä lapsia. Pieni asiakaskunta

ja riittävän rahan puute tuottaa todennäköisesti ongelmia vain toiminnan alkuvaiheessa. Myös yrityskasvu voi olla vaikeaa toiminnan alussa, mutta se luultavammin paranee ajan myötä.

Taulukko 5. Tulevan tilitoimiston SWOT-analyysi

SISÄISET VAHVUUDET	SISÄISET HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • taloushallinnon koulutus • kokemus alalla • venäjän kielen taito • halu oppia uutta 	<ul style="list-style-type: none"> • puutteellinen kielitaito • ei yrittäjäkokemusta • perheen tilanne • pieni asiakaskunta • ei riittävästi omaa rahaa • hidas yrityskasvu
ULKOISET MAHDOLLISUUDET	ULKOISET UHAT
<ul style="list-style-type: none"> • jatkokoulutus • lisää harjoittelua • paikalliset suomalaiset yritykset • kielitaidon kehitys • yrittäjä kurssi • yritysverkostotapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • yrittäjä jaksaminen • kiristyvä kilpailu • poliittinen tilanne

Mahdollisuutena on jatkokoulutus, joka on hyvä tapa kehittää itseä ja yritystoimintaa. Kielentaidon kehittäminen tuo uusia suomalaisia yrityksiä asiakkaaksi. Yritysverkostotapahtumia on usein tarjolla, ja niiden avulla on mahdollista tutustua uusiin ihmisiin.

Yrittäjän oma jaksaminen on tärkein menestyksen kriteeri. Mikäli yrittäjä ei jaksaa, yritystoiminta tuskin kehittyy. Myös kiristyvä kilpailu on aina uhka, joten yrittäjän kannattaa olla ajan tasalla. Poliittinen tilanne voidaan nähdä sekä uhkana että mahdollisuutena. Mikäli lainmuutokset kiristävät tilitoimiston toimintaa, koko yritys voi joutua lopettamaan.

10 TUTKIMUKSEN RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI

Tutkimusta voidaan pitää luotettavaa eli reliabiliteettina. Vaikka kyselyiden ja haastattelun määrä ei ollut riittävän laaja, tutkimusaineistoa kerättiin ja käsiteltiin tarkasti ja huolellisesti. Lisäksi tulosten analysointiin kiinnitettiin paljon huomioita. Vastauksiin suhtauduttiin objektiivisesti eli puolueettomasti mutta, myös kriittisesti. Vastaajien tietosuoja huolehdittiin koko tutkimuksen ajan. Tutkimusaineisto on arkistoitu mahdollista myöhempää käyttöä varten.

Tutkimuksen pätevyys eli validiteetti varmistettiin huolellisella kysymysten suunnittelulla huomioiden tutkimuskysymykset. Tutkimuksessa vastaajat olivat vastanneet jokaiseen kysymykseen eikä yhtään kyselylomaketta tarvinnut hylätä puutteellisen tai epäselvän täytön takia. Tutkimuksessa käytettiin kyselylomaketta, jossa vastaajat vastasivat monivalintakysymyksiin, ja muut haastattelut toteuduttiin avoimilla kysymyksillä.

11 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää tilitoimiston menestymismahdollisuuksia kirjanpitoyrittäjänä. Myös piti selvittää perustamisvaiheet ja arvioida sen kannattavuutta laskelmien avulla. Saadut tulokset antoivat kokonaiskuvan yrityksen perustamisen toimenpiteistä ja auttoivat hahmottamaan rahatarpeet.

Tutkimuksen aikana oli todettu, että toiminimen perustamisprosessi ja toiminnan aloittaminen on paljon helpompi verrattuna osakeyhtiöön. Siksi yrittäjän on syytä miettiä aloittamista yritystoiminta elinkeinoharjoittajana. Yritys voidaan muuttaa osakeyhtiöksi myöhemmin. Lisäksi pelkkä ammattitaito tilitoimistoa perustaessa ei vielä riitä, vaan tulee osata neuvoa venäjänkielisiä asiakkaita kirjanpidon ja yritystoiminnan kysymyksissä. Kymenlaaksossa tällä hetkellä ei ole yhtään venäjänkielistä kirjanpitäjää, mutta tarvetta on. Asiakkaat joutuvat nykyisin hakemaan venäjänkieliset kirjanpitopalvelut jopa Kotkasta tai Helsingin seudulta.

Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että mahdollisuus menestyä tilitoimiston yrittäjänä on iso. Tarvetta Kouvolan alueella on, ja mahdollisia venäjänkielisiä asiakkaita epävirallisten tietojen mukaan on Kouvolaossa noin 10–20. Osalla niistä on pelkkiä kirjanpitoon liittyviä tarpeita ja osalla on tarve saa-

da apua tilinpäätöksen tietojen lukemisessa. Laskelmien avulla todetaan, että ensimmäisenä vuonna tilitoimisto pärjää palvelemalla 7–8 asiakasta, mikäli starttiraha päätös on myönteinen, ja tuki on saatavilla kaksi jaksoa eli vuoden ajan.

Verotuksen ja sosiaaliturvan järjestämisen käsitteleminen tässä opinnäytetyössä oli mielestäni aiheellista, jotta tuleva yrittäjä on tietoinen myös näistä asioista. Liiketoimintasuunnitelma ei laadittu opinnäytetyön osana, mutta se on tärkein asiakirja yritystä perustaessa. Sen perusteella voi hakea erilaisia avustuksia ja rahoitusta, ja tehdä sopimuksia.

Ajatus perustaa tilitoimisto vahvistui tutkimuksen aikana. Starttirahaedut ovat helposti saatavilla, mikäli edellytykset täyttyvät, ja sen avulla yritystoiminnan aloittaminen on helpompaa. Haastattelujen aikana oli saatu kannustusta tilitoimiston perustamiseen ja mahdollisilta asiakkailta, että Kouvolan Innovatioin yritysneuvojilta. Rohkeuden lisääntyessä on hyvä mahdollisuus kasvaa ja menestyä.

LÄHTEET

- Ahonen, K. 2011. Tilitoimiston perustaminen. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/26165/Alhonen_katja.pdf?sequence=1 [viitattu 16.9.2016].
- Airikainen, A. 2016. Asiakkuuspäällikkö. Kouvolan Innovation Oy. Puhelinkeskustelu. 13.10.2016. Kouvola.
- Alatalo, N. 2016. Asiantuntija, työnantaja- ja yrityspalvelut. TE-palvelut. Haastattelu 10.10.2016. Kouvola.
- Alikoski, R., Hakonen, M. & Viitasalo, J. 2016. Yritystoiminnan taitajaksi. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Cursor. 2016. Palveluiden painopisteet. Saatavissa: <http://www.cursor.fi/fi/yrityksen-kasvu-kasvuohjelmat/palveluiden-painopisteet> [viitattu 28.11.2016].
- ELY-keskus. 2016. Pk-yrityksillä myönteiset odotukset tulevasta. Pk-barometri 2/2016. Saatavissa: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/pk-yrityksilla-myonteiset-odotukset-tulevasta-pk-barometri-2-2016#.V9vC4DtU6Xg> [viitattu 16.9.2016].
- Finnvera. 2016. Yrittäjälaina. Saatavissa: <https://finnvera.fi/Tuotteet/Lainat/Yrittajaelaina> [viitattu 17.9.2016].
- Hesso, J. 2015. Hyvä liiketoimintasuunnitelma. Helsinki: Kauppakamari.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Ikäheimo, S., Laitinen, E., Laitinen, T. & Puttonen, V. 2011. Laskentatoimi ja rahoitus. Vaasa: Vaasan Yritysinformaatio Oy.
- Ikäheimo, S., Malmi, T. & Walden, R. 2016. Yrityksen laskentatoimi. Saatavissa: [http://verkkokirjahylly.talentum.fi.xhalax-ng.kyamk.fi:2048/teos/JADBHXGUG#kohta:Yrityksen\(\(20\)laskentatoimi\(\(20\):Alkusanat\(\(20\)](http://verkkokirjahylly.talentum.fi.xhalax-ng.kyamk.fi:2048/teos/JADBHXGUG#kohta:Yrityksen((20)laskentatoimi((20):Alkusanat((20) [viitattu 23.9.2016].
- Ilmoniemi, M., Järvensivu, P., Kyläkallio, K., Parantainen, J. & Siikavuo, J. 2009. Uuden yrittäjän käsikirja. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. 2009. Laskentatoimi. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Suomen Yliopistopaino Oy.
- Korpela, A. 2013. Taloushallinnon ammattilaisen neuvot aloittavalle yrittäjälle. Isolata.fi. Saatavissa: <https://www.isolata.fi/taloushallinnon-ammattilaisen-neuvot-aloittavalle-yrittajalle> [viitattu 6.9.2016].

- Kouvola Innovation. Yrityksen perustaminen. Saatavissa:
<http://www.kinno.fi/palvelut/yrityksen-perustaminen> [viitattu 27.9.2016].
- Lehmusmetsä, T. 2016. Yritysneuvoja. Kouvolan Innovation. Haastattelu 10.10.2016. Kouvola
- LähiTapiola. 2016. YEL-vakuutus. Saatavissa:
<http://www.lahitapiola.fi/yritys/vakuutukset/lakisaateiset-henkilovakuutukset/yel-vakuutus/esittely> [viitattu 16.10.2016].
- Patentti- ja rekisterihallitus. 2016. Kaupparekisterissä olevien yritysten määrä kasvoi alkuvuonna. Saatavissa:
https://www.prh.fi/fi/uutislistaus/2016/P_9412.html [viitattu 16.9.2016].
- Paukku, M. 2013. Asiat, jotka pitää ottaa huomioon tilitoimistoa perustettaessa. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu. Saatavissa:
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/61547/Opinnaytetyo_Marianna_Paukku.pdf?sequence=1 [viitattu 16.9.2016].
- Peltola, L. 2015. Liikeideasta liikkeelle. Porvoo: Edita Publishing Oy.
- Perustamisopas alkavalle yrittäjälle. 2016. Saatavissa:
http://www.perustamisopas.fi/sites/perustamisopas.fi/files/perustamisopas_suk_2016_sahkoinen.pdf [viitattu 18.9.2016].
- Siikavuo, J. 2016. Talous haltuun pk-yrityksessä. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.
- Starttiraha. 2013. Kaikki tarvitsemasi tieto starttirahasta. Saatavissa:
<http://starttiraha.org> [viitattu 17.9.2016].
- Sykiäinen, L. 2016. Yrittäjä. Tili Eljum Tmi. Haastattelu 11.10.2016. Kotka.
- TE-keskus. 2016a. TE-palvelut aloittavalle yrittäjälle. Saatavissa: http://te-palvelut.fi/te/fi/pdf/faktalehdet/Faktalehti_8.pdf [viitattu 16.9.2016].
- TE-keskus. 2016b. TE-palvelut yrityksille ja työnantajille. Saatavissa:
http://www.te-palvelut.fi/te/fi/pdf/faktalehdet/Faktalehti_1.pdf [viitattu 16.9.2016].
- TE-palvelut. 2016. Aloittavalle yrittäjälle. Saatavissa: <http://toimistot.te-palvelut.fi/pohjois-pohjanmaa/aloittavalle-yrittajalle#Starttiraha> [viitattu 17.9.2016].
- Tilastokeskus. 2016. Väestörakenne. Saatavissa:
http://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html [viitattu 13.10.2016].
- Yrittäjät Kymenlaakso. 2016. Yrittäjien kasvun ja kehityksen näkymät positiivisia Kymenlaaksossa. Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/kymen-yrittajat/a/uutiset/541237-yrittajien-kasvun-ja-kehityksen-nakymat-positiivisia-kymenlaaksossa> [viitattu 27.9.2016].
- Yrittäjät. 2016. Palvelut jäsenyrityksille. Saatavissa:
<https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/palvelut-jasenyryityksille-316402> [viitattu 27.9.2016].

Yrityksen perustajan opas. 2011. Helsinki: Keskuskauppa­kam­marin Palvelu Oy.

Yrityksen perustamisopas. Käytännön perustamistoimet. 2016. Toim. Holopainen, T. Aineistotieto Oy.

TILITOIMISTOYRITTÄJÄN HAASTATTELUN RUNKO

1. Yrityksen nimi?
2. Perustamisvuosi?
3. Yrityksen sijainti?
4. Yhtiömuoto?
5. Henkilöstön määrä toiminnan alussa? Tällä hetkellä?
6. Mikä koulutus on yrittäjän taustalla?
7. Oliko kokemusta ennen yrityksen perustamista?
8. Mitkä tekijät vaikuttivat päätökseen perustaa oma yritys?
9. Mitä haasteellista yrityksen perustamisessa oli?
10. Mitä investointeja piti tehdä tilitoimiston perustettaessa?
11. Millaista rahoitusvaihtoehtoja oli käytetty yrityksen perustamisvaiheessa?
12. Oliko tehty liiketoimintasuunnitelma ennen yrityksen perustamista?
13. Mikä ohjelmisto on käytössä? Miksi?
14. Toimiiko tilitoimisto vuokratiloissa?
15. Kuinka isot kulut kuukaudessa yritystoiminta vaatii?
16. Mitkä ovat vahvuuksianne ja heikkouksianne?
17. Miten saitte ensimmäiset asiakkaat?
18. Miltä aloilta on asiakkaita? Kuinka isoja yrityksiä ne ovat?
19. Mitä palveluita tilitoimisto tarjoaa?
20. Kuinka paljon aikaa menee yhden asiakkaan hoitamiseen?
21. Miten laskutatte asiakasta? Tuntihinta / kiinteä hinta / perushinta?
22. Miten mainostatte tilitoimistoa?
23. Oletteko Taloushallintoliiton jäsen?
24. Mistä saatte apua, kun tarvitsette sitä?
25. Oletteko hakeneet starttirahaa? Mille ajalle olette saaneet?
26. Oliko vaikeata saada starttirahaa? Miksi?
27. Muita neuvoja tilitoimiston perustajille?
28. Saako yrityksen nimenne julkaista opinnäytetyössä? kyllä ei

Paljon kiitoksia vastauksistanne!

SAATEKIRJE

Hei!

Olen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun liiketalouden tradenomiopiskelija, ja erikoistun taloushallintoon. Teen opinnäytetyötä aiheesta ”Perustettavan tilitoimiston suunnittelu ja kannattavuus”. Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään tilitoimiston perustamisvaiheet, mahdollisen asiakaskunnan ja yrityksen perustamiseen liittyvät laskelmat.

Kysely jaetaan Kouvolan ja Lahden alueella pienille yrityksille. Vastajaan nimeä ei julkaista opinnäytetyössäni, mikäli niin ei haluta. Opinnäytetyön reliabiliteetin vuoksi tarvitsen mahdollisimman kattavan materiaalin, joten toivon, että Teillä olisi aikaa vastata kyselyyn.

Vastaukset voitte palauttaa minulle sähköpostitse tai muulla Teille sopivalla tavalla. Toivon, että vastaatte kyselyyn kahden viikon sisällä.

Kiitos, että käytätte aikaanne tähän kyselyyn ja osallistutte opinnäytetyöni etenemiseen!

Elena Lindström

tradenomiopiskelija

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

KYSELYLOMAKE:

Liite 2/2

Yrityksen nimen saa julkaista opinnäytetyössä: kyllä ei

1. Yrityksen nimi?

2. Henkilöstön lukumäärä?

1

2-5

yli 5

3. Hoidatteko yrityksen kirjanpidon itse?

Kyllä

Ei

4. Kirjanpitokulut **kuukaudessa**?

alle 100€

100-300€

yli 300

5. Ovatko mielestänne kulut kohtuulliset?

Kyllä

Ei

6. Mitä palveluja ostate kirjanpitäjältä?

Kirjanpito ja verotus

palkanlaskenta

reskontrapalvelut

7. Mihin perustuu kirjanpitäjänne laskutus?

Kiinteä hinta

Tuntihinta

Asiakirjojen määrä

8. Kirjanpito on ollut nykyisellä kirjanpitäjällä..

alle 1 v

1-3 v

yli 3 v

9. Oletteko olleet tyytyväisiä saamaanne palveluun?

Liite 2/3

Kyllä

Ei

10. Syntyykö kirjanpitäjän kanssa ristiriitaisia tilanteita?

usein

harvoin

11. Saatteko palvelua muulla kuin suomenkielellä?

Kyllä

Ei

12. Pääkriteerinne kirjanpitäjän valintaan?

13. Paljon olisitte valmiita maksamaan kirjanpitopalveluista kuukaudessa/vuodessa?

14. Muita ehdotuksia/ajatuksia?

Kiitos vastauksestanne!

Elena Lindström

KINNON EDUSTAJAN HAASTATTELUN RUNKO:

1. Miltä kuulostaa uuden, pienen, venäjäksi asiakkaita palvelevan tilitoimiston perustaminen?
2. Miten paljon venäjänkielisiä yritysasiakkaita Teillä on?
3. Löytyykö aiheesta tilastoja?
4. Onko näillä yrityksillä ilmennyt tarvetta venäjänkieliselle kirjanpitäjälle?
5. Miten ja missä yritykset hoitavat kirjanpitonsa?
6. Mistä löytyy tietoa, onko Kouvolassa venäjänkielisiä kirjanpitäjiä?
7. Osaatteko arvioida, miten paljon tällä hetkellä Kouvolan alueella on venäjänkielisiä yrittäjiä?

TE-TOIMISTON EDUSTAJAN HAASTATTELUN RUNKO:

1. Mitä mieltä olette uuden tilitoimiston perustamisesta?
2. Mitkä ovat starttirahaedun saamisen edellytykset?
3. Onko muita etuja käytössä? Mitä?
4. Jos yritys ei menesty, pääsenkö takaisin työvoimatoimiston asiakkaaksi? Jos pääsen, kuinka pitkä karenssiaika on?
5. Mitä tukia on olemassa, jos ennen yrityksen perustamista pääsen harjoitteluun?
6. Perusosan suuruus?
7. Lisäosan suuruus ja sen saaminen?
8. Starttirahahakemuksen käsittelyaika?
9. Mihin haetaan eniten starttirahaa?
10. Minkälaiset mahdollisuudet on saada starttirahaa?
11. Miten paljon kielteisiä päätöksiä tulee vuodessa? Miksi?
12. Millaisia yrittäjyyskoulutuksia on tarjolla?